

СИЛАБУС
«Ортопедична стоматологія»
(назва навчальної дисципліни)

Нормативна дисципліна
(дисципліна нормативна/ вибіркова)

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	221 «Стоматологія»
кваліфікація освітня	магістр стоматології
кваліфікація професійна	лікар-стоматолог
освітньо-професійна програма	«Стоматологія»,
форма навчання	денна
курс(и) та семестр(и) вивчення	курси 4, 4Н, 5, 5Н
навчальної дисципліни	семестри VII, VIII, IX, X

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	1. Дворник Валентин Миколайович (д.мед.н., професор) 2. Кузь Гельфіра Маліківна (к.мед.н., доцент) 3. Баля Геннадій Миколайович (к.мед.н., доцент) 4. Добровольська Оксана Володимирівна (к.мед.н., доцент) 5. Добровольський Олександр Володимирович (к.мед.н., доцент) 6. Тесленко Олександра Іванівна (к.мед.н., доцент) 7. Марченко Костянтин Валентинович (к.мед.н., доцент) 8. Кузь Віталій Сергійович (к.мед.н., доцент) 9. Ілляшенко Юлія Іванівна (асистент) 10. Кіндій Віктор Данилович (к.мед.н., асистент) 11. Коваль Юрій Павлович (доктор філософії, асистент) 12. Лугова Любов Олександрівна (к.мед.н., асистент) 13. Лунькова Юліана Станіславівна (к.мед.н., асистент) 14. Мартиненко Ігор Миколайович (к.мед.н., асистент) 15. Павліш Ігор Вікторович (к.мед.н., асистент) 16. Петренко Руслан Володимирович (к.мед.н., асистент) 17. Перепелова Тетяна Василівна (к.мед.н., асистент) 18. Семененко Іван Павлович (к.мед.н., асистент) 19. Силенко Богдан Юрійович (доктор філософії, асистент) 20. Шеметов Олег Валентинович (к.мед.н., асистент)
Профайл викладача (викладачів)	https://ortstom.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532) 56-09-64
Е-mail:	ort.stom@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://www.pdmu.edu.ua/fakultets/stomat/kafedry/ortoped-stomat

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

19,5/585 год.

На 4 курсі (Модулі 3, 4)

Кількість кредитів / годин – 4/120 год., із них:

Лекції (год.) – 10 год.

Практичні заняття (год.) – 100 год.

Самостійна робота (год.) – 10 год.

Вид контролю - СПА

На 5 курсі (Модулі 5, 6)

Кількість кредитів / годин – 10/300 год., із них:

Лекції (год.) – 20 год.
Практичні заняття (год.) – 180 год.
Самостійна робота (год). – 100 год.
Вид контролю - ПМК

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія» визначається системою вимог відповідно до норм законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту, положень ПДМУ та інших нормативних документів.

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і студенти діють відповідно до:

Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті:

Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету

Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету

Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичного університеті

Положення про організацію самостійної роботи ЗВО в Полтавського державного медичного університету

Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету

Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти Полтавського державного медичного університету

Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету

Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні студентів Полтавського державного медичного університету

Усі вищеперелічені документи розміщені на сторінці відділу з науково-педагогічної роботи та організації навчально-наукового процесу ПДМУ (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/viddil-monitoringu-osvity/informaciyi-materiali-n-process-vimo-ek9k>)

Вивчаючи навчальний предмет «Ортопедична стоматологія» ЗВО ПДМУ має право на безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту; якісні освітні послуги; справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання; повагу людської гідності; захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю студента; безоплатне користування навчальною, науковою базами Університету та бібліотекою, у порядку, передбаченому Статутом; доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому

процесі та науковій діяльності; відзначення за успіхи у навчанні, науково-дослідній і громадській роботі.

Вивчаючи навчальний предмет «Ортопедична стоматологія», студент Університету зобов'язаний:

виконувати вимоги Законів України, інших нормативно-правових актів, Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку академії, поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу та дотримуватися етичних норм;

виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;

виконувати вимоги навчального плану у терміни, визначені графіком навчального процесу та індивідуального навчального плану;

дотримуватись академічної доброчесності та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності студентом передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Студент зобов'язаний систематично відвідувати усі види занять з дисципліни «Ортопедична стоматологія», приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу занять; відпрацювати всі пропущені заняття; підтримувати порядок в аудиторіях, навчальних приміщеннях кафедри ортопедичної стоматології з імплантологією, дбайливо та охайно ставитися до майна Університету (меблів, обладнання, підручників, книжок тощо).

Студентові академії забороняється:

порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин; запізнюватися на заняття; пропускати заняття без поважних причин; протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача; користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача; займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших студентів та заважати викладачу.

Систематичне відвідування усіх видів навчальних занять є обов'язковим.

Викладач пред'являє вимоги до студента при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Вимоги можуть стосуватися відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнень і т.п.); правил поведінки на заняттях (активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів та ін.); заохочень та стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали тощо).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Ортопедична стоматологія – це навчальна дисципліна, що надає змогу здобувачам вищої освіти оволодіти в клініці певними стоматологічними маніпуляціями, що використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами твердих тканин зубів, частковою та повною відсутністю зубів на нижній та верхній щелепі, травмами, уродженими та набутими дефектами щелепно-лицевої ділянки, різними патологічними станами (надмірне стирання твердих тканин зубів, вторинні деформації зубних рядів, захворювання скронево-нижньощелепного суглоба, захворювання тканин пародонта, протезування з опорою на імплантатах). Набуті таким чином спеціальні (фахові) компетенції студенти в подальшому використовують у процесі лікування стоматологічних пацієнтів ортопедичного профілю. Здобувачі вищої освіти знайомляться з організацією та роботою ортопедичного відділення, оформленням відповідної документації. Робоча програма розрахована також на здобувачів вищої освіти зі скороченим нормативним терміном навчання.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити

«Ортопедична стоматологія» як дисципліна

- ґрунтується на попередньому вивченні здобувачами вищої освіти анатомії людини; пропедевтики ортопедичної стоматології, патоморфології й інтегрується з цими дисциплінами;

Постреквізити

- закладає основи вивчення здобувачами вищої освіти таких клінічних дисциплін, як ортодонтія, ортопедична стоматологія, в тому числі імплантологія;
- інтегрується з хірургічною стоматологією.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія» є оволодіння методиками виконання певних стоматологічних маніпуляцій, на основі ОПП підготовки лікаря - стоматолога, які використовуються при лікуванні стоматологічних пацієнтів з подальшим їх застосуванням в клініці ортопедичної стоматології.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія» є:

- - закладання основи вивчення здобувачами вищої освіти теоретичних знань, опанування практичними навичками та вміннями з ортопедичної стоматології, що передбачає інтеграцію викладання дисципліни з ортодонтією, ортопедичною стоматологією, в тому числі імплантологією та формування умінь застосувати знання та навички у професійній діяльності;
- - формування майбутнього фахівця, здатного вирішувати клінічні задачі з використанням набутих знань та умінь з дисципліни, закладання основи здорового способу життя та профілактики порушення функцій в процесі життєдіяльності.
- Оформлення звітної документації ортопеда-стоматолога.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою за спеціальністю «Стоматологія», формуванню яких сприяє дисципліна:

- інтегральна:

Здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю "Стоматологія" у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати у команді.
12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
10. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
11. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
12. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
13. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
14. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.
15. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

Результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми при адентії, больовій дисфункції СНЩС, гіпермобільності суглобової головки СНЩС, гунявості (відкритій, закритій), дефектах коронкової частини зуба, деформації прикусу, зміні форми зубів, зміні міжальвеолярної висоти, конвергенції (дивергенції) зубів, обмеженні відкривання рота, патологічної стертості зубів, частковій та повній втраті зубів (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу пацієнта, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання при частковій та повній втраті зубів, надмірному стиранні зубів, дефектах коронкової частини зуба, повному руйнуванні коронкової частини зуба, щелепно-лицевих деформаціях, парафункції жувальних м'язів, травматичній оклюзії, травмах та дефектах щелеп, носа, вуха, орбіт, комбінованих дефектах, захворюваннях та дисфункції СНЩС (за списком 2).
2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу при вивченні контрольних-діагностичних моделей щелеп, визначенні жувальної ефективності, інтерпретації променевої діагностики зубощелепного апарату (за списком 5).
3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань при частковій та повній втраті зубів, надмірному стиранні зубів, дефектах коронкової частини зуба, повному руйнуванні коронкової частини зуба, щелепно-лицевих деформаціях, парафункції жувальних м'язів, травматичній оклюзії, травмах та дефектах щелеп, носа, вуха, орбіт, комбінованих дефектах, захворюваннях та дисфункції СНЩС (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи при пародонтиті, травматичних ураженнях, неускладнених переломах верхньої та нижньої щелеп, дефектах коронкової частини зубів, частковій та повній відсутності зубів (за списком 2.1).
5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу при асфіксії, гіпертонічному кризі, гострій дихальній та серцевій недостатності, непритомності, колапсі, судомах, травмі кісток (за списком 4).
6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.
8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання при частковій та повній втраті зубів, надмірному стиранні зубів, дефектах коронкової частини зуба, повному руйнуванні коронкової частини зуба, щелепно-лицевих деформаціях, парафункції жувальних м'язів, травматичній оклюзії, травмах та дефектах щелеп, носа, вуха, орбіт, комбінованих дефектах, захворюваннях та дисфункції СНЩС (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань при частковій та повній втраті зубів, надмірному стиранні зубів, дефектах коронкової частини зуба, повному руйнуванні коронкової частини зуба, щелепно-лицевих деформаціях, парафункції жувальних м'язів, травматичній оклюзії, травмах та дефектах щелеп, носа, вуха, орбіт, комбінованих дефектах, захворюваннях та дисфункції СНЩС (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (серцево-судинні захворювання, психічні порушення, інфекційні хвороби) (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи при пародонтиті, травматичних ураженнях, неускладнених переломах верхньої та нижньої щелеп, дефектах коронкової частини зубів, частковій та повній відсутності зубів (за списком 2.1).
12. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу при асфіксії, гіпертонічному кризі, гострій дихальній та серцевій недостатності, непритомності, колапсі,

судом, травмі кісток (за списком 4).

13. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

14. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

15. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

16. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

17. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

18. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

19. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу при частковій та повній втраті зубів, надмірному стиранні зубів, дефектах коронкової частини зуба, повному руйнуванні коронкової частини зуба, щелепно-лицевих деформаціях, парафункції жувальних м'язів, травматичній оклюзії, травмах та дефектах щелеп, носа, вуха, орбіт, комбінованих дефектах, захворюваннях та дисфункції СНЩС, при пародонтиті, (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах фіксувати язик, проводити транспортну іммобілізацію, вимірювати артеріальний тиск (за списком 6).

20. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах: антропометричні дослідження моделей щелеп, вибіркове пришліфування зубів, вирівнювання оклюзійної поверхні, оклюзограма, заповнення пародонтограми, виготовлення тимчасових шин та шинування при переломах зубів, альвеолярних відростків та щелеп, визначення та фіксація центрального співвідношення, визначення ознак ортогнатичного прикусу та його різновидів, визначення ознак патологічних видів прикусів, зняття штучних коронок, корекція часткових та повних знімних протезів, накладання щелепно-лицевих апаратів (репозійних, формуючих, заміщуючих та фіксуючих, отримання анатомічних та функціональних відбитків різними відбитковими матеріалами, отримання моделей щелеп, отримання відбитків з внутрішньокісткових імплантатів, паралелометрія при плануванні конструкції бюгельного протеза, перевірка конструкції протеза при частковій та повній відсутності зубів, препарування зубів під металеву штамповану, пластмасову суцільнолітну, суцільнолітну комбіновану, безметалеву коронку, препарування зубів під вкладки та вініри, препарування кореня зуба під штифтову конструкцію, припасування різних видів штучних коронок, проведення професійної гігієни в ділянці імплантатів, реєстрація положення верхньої щелепи за допомогою лицевої дуги, тимчасова іммобілізація при переломах щелеп, фіксація коронок і мостоподібних протезів, фіксація центрального співвідношення при II, III, IV групах дефектів (за списком 7).

21. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги,

використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

22. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

Результати навчання для дисципліни.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни «ортопедична стоматологія» здобувач вищої освіти повинен

знати:

Модуль 3. Повне знімне протезування

- як проводиться обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів;
- як планувати додаткове обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів;
- визначати тактику лікування пацієнта з повною відсутністю зубів в клініці ортопедичної стоматології;
- знати методики отримання функціональних відбитків;
- засвоїти етапи визначення та фіксації центрального співвідношення щелеп при повній втраті зубів;
- засвоїти методику визначення центрального співвідношення щелеп за Ефроном, Гельфандом, Кацем в модифікації Шилової-Мірошніченко;
- знати функціональну анатомію компонентів жувального апарату та топографію м'язів, що приймають основну участь при рухах нижньої щелепи;
- засвоїти основні положення сферичної та суглобової теорій артикуляції;
- знати принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною відсутністю зубів

вміти:

- виконувати припасування жорстких індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи;
- демонструвати отримання функціональних відбитків;
- порівнювати різні види артикуляторів;
- вміти проводити загіпсовку моделей в оклюдаторі та артикуляторі;
- виконувати реєстрацію рухів нижньої щелепи;

Модуль 4. Суцільнолітє знімне протезування. Щелепно-лицева ортопедія.

Змістовий модуль 11. Суцільнолітє бюгельне часткове знімне протезування

знати:

- показання та протипоказання до застосування бюгельних протезів;
- мету та задачі паралелометрії;
- методи проведення паралелометрії;

вміти:

- проводити порівняльну характеристику часткових знімних та бюгельних протезів;
- аналізувати вибір опорних зубів;
- вміти отримувати робочі відбитки;
- вміти виготовляти діагностичні моделі;

- вміти проводити паралелометрію;

Змістовий модуль 12. Щелепно-лицева травматологія

знати:

- роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань;
- класифікації переломів щелеп та механізм зміщення відломків при переломах щелеп;
- принципи організації стоматологічної допомоги при надзвичайних станах;
- загальну характеристику щелепно-лицевих апаратів та їх класифікацію;

вміти:

- проводити клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп;
- проводити диференціальну діагностику між переломами щелеп різної локалізації;
- надавати ортопедичну допомогу пацієнтам з посттравматичними ускладненнями (тугорухомість відламків, контрактура, несправжній суглоб, фрагменти, що неправильно зрослися).
- накладати транспортні шини та проводити лігатурне зв'язування зубів.

Змістовий модуль 13. Щелепно-лицеве протезування.

знати:

- клінічні етапи виготовлення маски обличчя.
- анатоμο-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння;
- особливості ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння;
- клініко- лабораторні етапи виготовлення резекційних протезів для верхньої та нижньої щелепи.

вміти:

- визначати об'єм ортопедичних заходів лікування при дефектах обличчя;
- надати ортопедичну допомогу хворим після оперативних втручань у щелепно-лицевій ділянці (резекційні протези).

Модуль 5. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату.

знати:

- Класифікації основних стоматологічних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- Знати етіологію, патогенез, клінічну картину, диф. діагностику основних стоматологічних захворювань.
- Знати рефлекси жувальної системи і механізми їх перебудови.
- Мати уявлення про функціональну жувальну ланку.
- Знати рефлекси жувальної системи за І.С. Рубіновим.
- Мати уявлення про атипове протезування.
- Обґрунтувати необхідність спеціальної (терапевтичної, ортопедичної, хірургічної, ортодонтичної) підготовки порожнини рота до протезування;
- Вивчити методи обстеження – оклюдограма, Т-скан, пародонтограма, ЕМГ, рентгенодіагностика, КТ, МРТ тощо.

- Тракувати загальні принципи лікування, реабілітації, профілактики патологічного стирання твердих тканин зубів.
- Тракувати загальні принципи лікування, реабілітації, профілактики вторинних зубощелепних деформацій;
- Інтерпретувати результати клінічних та спеціальних (додаткових) методів досліджень СНЩС;
- Проводити профілактику захворювань (дисфункцій) СНЩС;
- Тракувати поняття травматичний синдром, травматична оклюзія.
- Знати види стабілізації рухомих зубів;
- Знати шинуючі конструкції лікувальних апаратів, що застосовуються при пародонтиті.
- мати уявлення про типи стоматологічної імплантації.
- мати уявлення про складові частини імплантатів: тіло імплантата, заживляючі гвинти, формувачі ясен, абатменти, тимчасові абатменти, лабораторні аналоги імплантатів, трансфери.
- знати показання та загальні і місцеві протипоказання до стоматологічної імплантації;
- мати уявлення про основні методи діагностики при імплантаційному втручанні;
- мати уявлення про основні принципи планування кількості імплантатів та їх розташування при частковій та повній адентії.
- мати уявлення про хірургічний протокол одноетапної імплантації, двоетапної імплантації, безпосередньої імплантації;
- мати уявлення про етапи виготовлення оклюзійно-хірургічного шаблону при повній та при частинній адентії.

вміти:

- встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних).
- запропонувати план ортопедичного лікування.
- обрати план підготовки ротової порожнини пацієнта до протезування.
- виконувати вибіркове зішліфування зубів.
- складати одонтопародонтограму пацієнтів з патологією пародонту;
- виготовити тимчасові шинуючі конструкції із застосуванням сучасних технологій.

Модуль 6. Субординатура.

знати:

- Знати методи знеболення при препаруванні зубів.
- Знати види ретракції ясен
- Знати послідовність та особливості препарування зуба під коронку (штамповану, суцільнолиту металеву, керамічну, металокерамічну).
- Знати послідовність та особливості препарування зубів під різні види вкладок.
- Знати послідовність та особливості препарування зубів під вініри.
- Знати послідовність та особливості препарування кукси зубів під штифтові конструкції.
- Обґрунтувати вибір конструкції мостоподібного протеза.

- Обґрунтувати вибір конструкції часткового знімного пластинкового протеза.
- Знати методи і етапи визначення та фіксації центрального співвідношення щелеп при 1, 2, 3, 4 групах дефектів.
- Знати межі часткових та повних знімних пластинкових протезів.
- Знати принципи постановки штучних зубів в часткових і повних знімних протезах.
- Знати методи паралелометрії. Засвоїти етапи проведення паралелометрії діагностичної моделі.
- Обґрунтувати вибір конструкції бюгельного протезу.
- Проводити клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.
- Проводити диференціальну діагностику між переломами щелеп різної локалізації.
- Проводити клінічне обстеження пацієнтів з посттравматичними ускладненнями.
- Мати уявлення про основні види протезування на імплантатах;
- Знати переваги та недоліки відбиткових матеріалів, які застосовуються в процесі імплантаційного лікування;
- мати уявлення про клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних, знімних та умовно-знімних конструкцій на імплантатах.
- мати уявлення про особливості професійної та особистої гігієни при використанні дентальних імплантатів;
- знати критерії ефективності стоматологічної імплантації;
- знати ускладнення, які можуть виникнути у віддалені терміни після імплантації.

Вміти:

- Вміти проводити препарування зуба під коронку (штамповану, суцільнолиту металеву, керамічну, металокерамічну).
- Вміти проводити препарування зуба під різні види вкладок.
- Вміти проводити препарування зуба під вініри.
- Вміти проводити препарування кукси зубів та підготовку кореня під штифтові конструкції.
- Отримувати анатомічні відбитки різними відбитковими матеріалами (силіконовими, альгінатними);
- Вміти перевірити конструкції штучних коронок.
- Вміти перевірити конструкцію мостоподібного протеза.
- Вміти провести фіксацію коронок та мостоподібних протезів
- Вміти провести зняття коронок.
- Отримання функціональних відбитків.
- Вміти визначити центральне співвідношення щелеп при різних групах дефектів за допомогою воскових шаблонів з прикусними валиками.
- Знати принципи роботи з артикулятором.
- Вміти перевірити конструкцію часткового та повного знімного протеза.
- Знати послідовність корекції часткового та повного знімного протеза.
- Вміти перевірити каркас бюгельного протеза.
- Вміти отримати відбитки способом «відкритої ложки», «закритої ложки»;

- Знати хірургічний протокол одноетапної імплантації, двоетапної імплантації, безпосередньої імплантації;
- Вміти виготовити оклюзійно-хірургічний шаблон при повній та при частковій адентії.
- Накладати транспортні шини та проводити лігатурне зв'язування зубів при переломах щелеп.
- Вміти надавати ортопедичну допомогу пацієнтам з посттравматичними ускладненнями (тугорухомість відламків, контрактура, несправжній суглоб, фрагменти, що неправильно зрослися).
- Вміти надати ортопедичну допомогу хворим після оперативних втручань у щелепно-лицевій ділянці (резекційні протези).
- Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу
- Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
- Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
- Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
- Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.
- Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4 курс		
Модуль 3. Повне знімне протезування.		
1	Анатомо-фізіологічні особливості жувального апарату при повній втраті зубів. Функціональні відбитки. Вплив втрати зубів на будову щелепних кісток і обличчя. Класифікації типів атрофії беззубих щелеп. Будова слизової оболонки порожнини рота. Поняття про "нейтральну зону". Методи виготовлення Індивідуальної ложки. Поняття про функціональні відбитки.	2
2	Окклюзія і артикуляція. Визначення центрального співвідношення щелеп у хворих з повною втратою зубів. Помилки при визначенні центральної окклюзії. Поняття про окклюзію та артикуляцію. Визначення центральної окклюзії за ЦІТО. Визначення центрального співвідношення щелеп за допомогою	2

	гіпсоблоків та індивідуально притертих валиків. Можливі помилки при визначенні центральної оклюзії та способи їх усунення.	
3	Фіксація і стабілізація повних знімних протезів. Конструювання повних знімних протезів. Методи постановки штучних зубів. Фіксація та стабілізація. Артикуляція зубних рядів. Естетичний фактор ортопедичного лікування. Роль фонетики при конструюванні повних знімних протезів. Анатомічні орієнтири та функціональні особливості зубощелепної системи. Правила постановки фронтальних зубів та зубів у бічних ділянках. Методи постановки штучних зубів.	2
Модуль 4. Суцільнолите знімне протезування. Щелепно-лицева ортопедія.		
1	Показання і протипоказання до виготовлення дугових протезів. Види дугових протезів. Вибір конструкції в залежності від дефекту зубного ряду. Складові частини дугового протезу та їх призначення. Показання до виготовлення дугових протезів. Кламери системи Нея, різновиди кламерів. Способи з'єднання кламера з базисом протезу. Замкові з'єднання: атакмени; балкова фіксація; телескопічні коронки. Особливості конструкції в залежності від класу дефекту зубного ряду.	2
2	Клініко-лабораторні етапи виготовлення дугових протезів. Особливості клінічних етапів виготовлення бюгельних протезів. Лабораторні етапи виготовлення дугових протезів. Основні та допоміжні матеріали. Технологія литва. Методи компенсації усадки металів.	2
	Разом	10
5 курс		
Модуль 5. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату.		
1	Рефлекси жувальної системи. Жувальна ланка. Принципи перебудови рефлексів. Парафункції жувальних м'язів. Поняття про функціональні жувальні ланки. Рефлекси жувальної системи (періодонто-мускулярний рефлекс, гінгіво-мускулярний рефлекс, міостатичний рефлекс). Парафункціональні порушення в діяльності жувальних м'язів. Принципи та механізми перебудови рефлексів при протезуванні різними конструкціями протезів. Види парафункцій. Основи діагностики та лікування.	2
2	Патологічне стирання твердих тканин зубів, етіологія, патогенез, діагностика. Ортопедичне лікування. Вторинні деформації зубних рядів. Діагностика. Методи лікування. Етіологія, клініка, діагностика патологічного стирання твердих тканин зубів. Класифікації патологічного стирання. Методи ортопедичного лікування патологічного стирання твердих тканин зубів в залежності від клінічної картини. Етіологія, клініка, діагностика вторинних деформацій зубних рядів. Класифікації вторинних деформацій зубних рядів. Методи ортопедичного лікування вторинних деформацій зубних рядів.	2
3	Основи стоматологічної імплантації. Особливості обстеження та планування ортопедичної реабілітації з опорою на дентальні імплантати. Визначення предмету стоматологічної імплантології, його основні розділи. Основні періоди історичного розвитку дентальної імплантації. Характеристики матеріалів, що використовуються для виготовлення імплантатів. Вимоги, до матеріалів, що використовуються для внутрішньокісткових імплантатів. Показання та протипоказання до проведення того чи іншого методу стоматологічної імплантації. Методи обстеження пацієнта перед стоматологічною імплантацією.	2
4	Хірургічні та ортопедичні аспекти лікування хворих з використаннями дентальних імплантатів. Основні види протезування на імплантатах. Особливості методики	2

	отримання відбитків способом «відкритої ложки», «закритої ложки». Переваги та недоліки відбиткових матеріалів, які застосовуються в процесі імплантаційного лікування. Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних та умовно-знімних конструкцій на імплантатах. Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних конструкцій на імплантатах. Особливості професійної та особистої гігієни при користування дентальними імплантатами. Критерії ефективності стоматологічної імплантації. Ускладнення, які можуть виникнути у віддалені строки після імплантації.	
5	Захворювання тканин пародонта. Функціональна патологія зубощелепної системи. Мета та завдання ортопедичного лікування. Захворювання пародонту. Функціональна патологія. Діагностика захворювань пародонту. Види стабілізації рухомих зубів. Класифікація шинуючих конструкцій. Вимоги до шинуючих конструкцій. Тимчасове шинування.	2
6	Захворювання тканин пародонта. Постійне шинування при захворюваннях тканин пародонту. Показання до застосування постійних шин. Незнімні шини. Клініко-лабораторні етапи виготовлення. Види знімних шин. Шини-протези.	2
7	Захворювання скронево-нижньощелепного суглобу. Етіологія, клініка, ортопедичне лікування. Функціональна анатомія СНЩС. Епідеміологія патології СНЩС. Класифікація захворювань СНЩС. Методи обстеження пацієнтів. Патогенез захворювань СНЩС. План ведення пацієнта з дисфункцією СНЩС. Характеристика ортопедичних конструкцій.	2
8	Щелепно-лицева ортопедія. Основні принципи реабілітації щелепно-лицевих хворих після оперативного втручання. Предмет щелепно-лицевої ортопедії. Класичний метод виготовлення безпосереднього резекційного протеза за Оксманом при резекції половини нижньої щелепи. CAD/CAM/CAE –технології виготовлення резекційного протеза при резекції половини нижньої щелепи: а)методом фрезерування; б)методом 3-D друку. Класичний метод виготовлення резекційного протеза за Оксманом при частковій та повній резекції верхньої щелепи. CAD/CAM/CAE - технології реабілітації хворих після резекції верхньої щелепи. CAD/CAM/CAE - технології виготовлення ектопротезів: носа, вуха, ока та орбіти.	2
9	Клініка, діагностика, ортопедичні методи лікування переломів щелеп та посттравматичних ускладнень. Класифікація та діагностика переломів верхньої та нижньої щелеп. Ортопедичні методи лікування переломів щелеп. Етіологія, клініка та ортопедичне лікування тугорухомості відламків. Етіологія, клініка та протезування при несправжньому суглобі. Етіологія, клініка та ортопедичне лікування контрактур. Ортопедичні методи лікування переломів, що неправильно зрослися.	2
10	Основи гнатології. Функціональна оклюзія. Поняття про зубо-щелепну систему. Цілі та завдання гнатології. Визначення центрального співвідношення щелеп. Виявлення патологій, які пов'язані зі зміщенням диска СНЩС. Міорелаксаційна терапія. Відновлення оклюзійної поверхні зубів при бруксизмі, патологічної стертості емалі; оцінка артикуляційних і оклюзійних співвідношень.	2
	Разом	20

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	
2		
	Разом	

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4 курс		
Модуль 3. Повне знімне протезування.		
	Змістовий модуль 10. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів.	
1	Анатомо-фізіологічні особливості протезного поля після повної втрати зубів. Класифікація беззубих щелеп. * Анатомо-фізіологічні особливості беззубої верхньої та нижньої щелеп. Підготовка до протезування при екзостозах, рубцевих зміненнях слизової оболонки тощо. Класифікація Шредера для верхньої щелепи. Класифікація Келлера для нижньої щелепи. Класифікація Оксмана. Класифікація Дойнікова. Форми вестибулярного скату, альвеолярних гребнів і прогноз до протезування. Значення для протезування ретромолярного і ретроальвеолярного просторів.	4
2	Стани слизової оболонки протезного ложа у осіб з повною втратою зубів. Функціональні відбитки, їх класифікація. Індивідуальні ложки. * Поняття про рухому та податливу слизову оболонку. Оцінка стану слизової оболонки беззубих щелеп за Суппле, Люндом, Гавриловим. Клапанна зона. Піддатливість слизової оболонки твердого піднебіння та альвеолярного паростку. Поняття про функціональні відбитки, їх характеристика. Індивідуальні ложки, методи їх виготовлення. Методика одержання функціонального відбитка за Гербстом з верхньої щелепи. Методика одержання функціонального відбитка за Гербстом з нижньої щелепи. Методика одержання функціональних відбитків за Бояновим. Характеристика відбиткових матеріалів для отримання функціональних відбитків.	4
3	Артикуляція та оклюзія. Артикуляційні взаємозв'язки. Артикулятори і оклюдатори. Види, призначення. способи загіпсовування моделей. * Поняття про артикуляцію і оклюзію. Ознаки центральної передньої і бічних оклюзій (зубні, суглобові, м'язові). Види оклюзійних кривих зубних рядів. Біомеханіка рухів н/щ – у сагітальному напрямку (різцевий та суглобовий шляхи, їх взаємозв'язок), у трансверзальному напрямку (кут Беннета, співвідношення зубних рядів, фази жувальних рухів по Гізі). Методи реєстрації руху н/щ та їх значення для конструювання зубних протезів. Основні положення теорії артикуляції, суглобової, сферичної, теорії артикуляційної рівноваги. Класифікація та характеристика апаратів, що відтворюють рухи нижньої щелепи	4

	(артикулятори, оклюдатори).	
4	Методика визначення центрального співвідношення щелеп при протезуванні осіб з повною втратою зубів за ЦІТО. * Основні етапи і їх послідовність при визначенні центральної оклюзії за ЦІТО. Підготовка верхнього валика. Вимоги до нього. Побудова протетичної площини, її значення. Способи визначення висоти центральної оклюзії. Проби при встановленні нижньої щелепи в нейтральному положенні. Креслення валиків. Практичне значення цієї маніпуляції. Апарат Ларіна. Призначення.	4
5	Методика визначення центрального співвідношення щелеп за допомогою гіпсоблоків і за притертими валиками. Методика визначення центральної оклюзії гіпсоблоками за Сидоренко Г.І. Методика визначення центральної оклюзії за Шиловой Г.Б.-Мірошніченко І.Т. Показання до використання різних методів. Переваги і недоліки різних методів.	4
6	Фіксація і стабілізація повних знімних протезів. Фактори фіксації та стабілізації. * Поняття про фіксацію і стабілізацію протезів. Класифікація методів фіксації за Бояновим. Механічні методи фіксації. Біомеханічні методи фіксації. Фізичні і біофізичні методи фіксації. Фактори, що забезпечують фіксацію протезів. Фактори, що забезпечують стабілізацію протезів. Межі протезного ложа на верхній щелепі. Межі протезного ложа на нижній щелепі.	4
7	Підбір і методи постановки зубів у повних знімних протезах. Методи постановки зубів при різних прикусах, за Коником, по сферичній поверхні, індивідуально-притертим валикам.* Протетична площина і її використання при постановці зубів. Вимоги до постановочних валиків. Правила загіпсовки моделей в оклюдатор та артикулятор. Правила підбору штучних зубів. Постановка штучних зубів у часткових знімних протезах. Постановка штучних зубів за Гізі та Васильєвим М.Є. Постановка зубів за Г.П.Коником. Методи постановки зубів при різних прикусах. Особливості постановки зубів по сферичній поверхні. Особливості постановки зубів по індивідуально притертих стендабразивних валиках. Правила підбору і особливості постановки зубів із порцеляни.	4
8	Перевірка конструкції повних знімних протезів, правильності визначення центральної оклюзії * Значення етапа перевірки конструкції протеза і постановка зубів, послідовність виконання. Огляд моделей, перевірка в оклюдаторі, перевірка в порожнині рота хворого. Ознаки можливих помилок при визначенні центральної оклюзії. Помилки у вертикальній площині, ознаки (лицеві, внутрішньоротові). Помилки при побудові протетичної площини. Помилки при визначенні нейтрального співвідношення нижньої щелепи (в трансверзальній, сагітальній площинах). Методи усунення виявлених помилок.	4
9	Накладання повних знімних протезів, їх корекція. Оцінка ефективності протезування. Механізм звикання до зубних протезів. Негативний вплив зубного протезування у осіб з повною втратою зубів. Особливості догляду за протезами. Огляд і оцінка якості виготовлення протеза поза порожниною рота. Перевірка протеза в порожнині рота пацієнта. Послідовність здійснення корекції базиса протеза. Визначення зон підвищеного тиску протеза на протезне ложе. Корекція меж протеза. Корекція оклюзійних контактів, послідовність виконання маніпуляції. Перевірка фіксації та стабілізації.	4

	Проби на фіксацію (В.Н. Калініна). Критерії фіксації і пристосованість слизової оболонки за М.І. Наумовим. Правила користування та догляду за протезами. Етіологія, патогенез, клінічні прояви ускладнень знімного протезування. Способи профілактики і лікування ускладнень знімного протезування. Фактори, що впливають на адаптацію до протезів. Механізми звикання за Курляндським В.Ю., Рубіновим І.С., Шиловой Г.Б. Відновлення жувальної ефективності, способи визначення у осіб з повними знімними протезами. Протезні стоматити. Особливості гігієнічного догляду за знімними зубними протезами.	
10	Підсумковий модульний контроль.	4
	Разом	40
Модуль 4. Суцільнолите знімне протезування. Щелепно-лицева ортопедія.		
	Змістовий модуль 11. Суцільнолите бюгельне часткове знімне протезування.	
1	Характеристика і види дугових протезів. Показання і протипоказання. * Показання та протипоказання до виготовлення бюгельних протезів. Порівняльна характеристика пластинкових та бюгельних протезів. Позитивні та негативні якості бюгельних протезів. Конструктивні елементи бюгельного протезу (дуга, кламери, штучні зуби). Призначення та функція окремих частин. Види дугових протезів. Значення діагностичних моделей у виборі конструкції протеза. Правила виготовлення діагностичних моделей.	4
2	Паралелометрія. Мета, завдання. Способи проведення паралелометрії. Вибір опорних зубів. Планування виду кламера. Вибір та аналіз опорних зубів. Об'єм попередньої підготовки опорних зубів під литі кламери. Устрій та призначення паралелометра. Мета та завдання паралелометрії. Методи та етапи проведення паралелометрії. Метод перпендикулярних площин (довільний метод). Метод визначення середнього нахилу довгих осей опорних зубів. Метод вибору. Види межової лінії (загальної кламерної лінії). Калібрування моделі (визначання розташування утримуючих кламерів). Планування виду кламерів, базису протеза.	4
3	Способи фіксації бюгельних протезів Кламери, атакмени (затвори, шарніри), телескопічне кріплення, балкова система. Показання до їх застосування. Класифікація. Складові частини кламерів. Способи з'єднання з каркасом. Механізм розподілу жувального тиску при використанні кламерів. Види кламерів. Складові частини кламерів, їх функція. Правила розташування кламера на опорному зубі. Кламери системи Нея, показання до їх застосування. Способи з'єднання з каркасом. Атакмени (затвори, шарніри). Класифікація. Показання до використання. Телескопічне кріплення. Показання. Балкова система фіксації. Магнітні фіксатори. Вибір опорних елементів при плануванні конструкції бюгельного протеза, підготовка опорних зубів. Фрезерування. Біомеханіка функціонування бюгельного часткового знімного протеза. Розподіл жувального навантаження при ортопедичному лікуванні бюгельними протезами з різними системами фіксації (замкове кріплення, телескопічні коронки, магнітні фіксатори). Перерозподіл жувального навантаження при кінцевих та включених дефектах зубних рядів.	4

4	Клінічні етапи виготовлення дугових протезів. Вибір конструкції протезу в залежності від розміру та топографії дефекту. Кількість клінічних етапів виготовлення бюгельних протезів в залежності від виду фіксації. Значення діагностичних моделей. Правила виготовлення діагностичних моделей. Вибір та аналіз опорних зубів. Об'єм попередньої підготовки опорних зубів під литі кламери. Розташування дуги бюгельного протезу верхньої щелепи. Розташування дуги бюгельного протеза на нижній щелепі. Розташування сидел. Розташування кламерів. Припасовка каркасу бюгельного протезу. Вимоги до каркасу бюгельного протезу. Здача бюгельних протезів. Рекомендації по користуванню та догляду за бюгельними протезами. Перевірка оклюзійних контактів та взаємовідносин складових протеза з тканинами протезного ложа. Корекція. Адаптація. Жувальна ефективність бюгельних протезів.	4
5	Лабораторні етапи виготовлення дугових протезів. Матеріали для виготовлення дугових протезів. Способи компенсації усадки металів при відливанні каркасу дугового протезу. * Технологія виготовлення литого каркасу бюгельного протеза (поза моделі, на вогнетривкій моделі). Фрезерування. Перенос результатів паралелометрії на робочу модель. Моделювання з воску каркасу бюгельного протезу. Підготовка моделі до дублювання. Дублювальні маси (силіконові, гелінові), їх характеристика, технології застосування. Кювети для дублювання, технологія дублювання моделі. Моделювання каркасу бюгельного протезу на вогнетривкій моделі. Моделювальні матеріали. Використання стандартних воскових заготовок конструктивних елементів бюгельних протезів. Варіанти розташування бюгельного протезу на протезному ложі, розміри конструктивних елементів і розташування їх по відношенню до слизової оболонки порожнини рота. Литво на вогнетривких моделях. Литво сплавів металів: види литва. Побудова литникової системи. Характеристика складу кобальто-хромового сплаву. Золотий сплав 750 проби: склад, характеристика. Методи литва. Усадка сплавів металів: лінійна, об'ємна. Способи компенсації усадки. Класифікація формовочних мас (гіпсові, силікатні, фосфатні). Властивості, показання до застосування.	4
	Змістовий модуль 12. Щелепно-лицева травматологія.	
6	Щелепно-лицева ортопедія. Переломи щелеп. Механізм зміщення відламків. * Предмет щелепно-лицевої ортопедії. Історія розвитку та становлення щелепно-лицевої ортопедії в системі стоматологічних наук. Роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань. Класифікація ушкоджень щелепно-лицевої ділянки за Кабаковим Б.Д. та ін. Поняття про переломи щелеп. Види переломів нижньої щелепи. Етіологія. Частота. Класифікація переломів нижньої щелепи за Д.А. Ентіним. Клінічна картина при переломах нижньої щелепи. Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп. Додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп. Механізм зміщення відламків при переломах нижньої щелепи. Фактори, що викликають зміщення відламків в залежності від локалізації перелому. Характеристика груп м'язів, що здійснюють рухи нижньої щелепи. Діагностика локалізації переломів нижньої щелепи за зміщенням відламків.	4

7	Перша лікарська допомога при переломах нижньої щелепи. Способи позалабораторної іммобілізації. Ортопедичне лікування переломів нижньої щелепи. Пропедевтика. * Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів. Класифікації шин та апаратів, що використовуються в щелепно-лицевій ортопедії (А.Я.Катц, А.І.Бетельман, І.М.Оксман) конструкційні особливості. Перша лікарська допомога при переломах нижньої щелепи. Види транспортних шин. Способи позалабораторної іммобілізації відламків нижньої щелепи. Лігатурне зв'язування зубів за Айві, Вільга, Гейкіним. Шини С.С.Тігерштедта, А.Е.Рауера, Ентеліса, Збаржа, М.Р.Марєя (розробка кафедри). Виготовлення назубних шин лабораторним методом (кільцеві, капові), А.Е. Рофе (розробка кафедри). Показання до застосування знімних шин типу Weber, М.М.Ванкевич, М.М.Ванкевич-А.І.Степанов, Порта, Гунінга, А.А.Лімберга та його модифікація Шеремета. Особливості конструювання знімних шин в залежності від характеру і локалізації перелому, наявності зубів на відламках та їх стану, а також супутніх ускладнень. Клініко - лабораторні етапи виготовлення знімних шин типу Weber, М.М.Ванкевич, М.М.Ванкевич-А.І.Степанов, Порта, Гунінга, А.А.Лімберга, Шеремета.	4
8	Ортопедичне лікування переломів нижньої щелепи при тугорухомості відламків. Класифікація З.Я. Шура різного ступеня рухливості відламків. Клініка переломів з тугорухомими відламками. Критерії вибору апарату при тугорухомості відламків. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у вертикальному напрямку. Апарат Поста, З.Н. Померанцевої-Урбанської. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у сагітальному напрямку. Апарат З.Я.Шура, В.Ю. Курляндського, Тігерштедта з похилою площиною. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у трансверзальному напрямку. Апарат А.Я.Катца, І.М.Оксмана, А.А.Лімберга, Бруна, репонуєчий апарат В.Ю. Курляндського з пружинистою дугою, Д.Л. Грозовського. Конструктивні особливості репонуєчих апаратів (гвинтові, пружні важелі, пружинні, направляючі, дротяні). Розробка кафедри.	4
9	Ортопедичне лікування хворих з контрактурами нижньої щелепи. Етіологія, патогенез (М.З.Міргазізов), види контрактур. Класифікації контрактур (Б.Н.Бинін, М.М.Слущка). Профілактика та лікування рубцевих контрактур (Б.Н.Бинін). Механотерапія. Апарати для проведення механотерапії (Ядрової, Лімберга, Оксмана, Д'арсісака, Вайнштейна). Рефлекторні контрактури. Профілактика та лікування рефлекторних контрактур. Поняття про анкілоз скронево-нижньощелепного суглобу. Способи лікування. Методи проведення лікувальної гімнастики при лікуванні контрактур.	4

10	Ортопедичне лікування хворих з несправжніми суглобами і фрагментами нижньої щелепи, що неправильно зрослися. * Загальні і місцеві причини утворення несправжнього суглобу. Клініка, патологічна анатомія. Класифікації несправжніх суглобів нижньої щелепи (І.М. Оксман, В.Ю. Курляндського). Лікування переломів нижньої щелепи, що не зрослися. Ортопедичні заходи лікування при несправжніх суглобах. Особливості використання незнімних і знімних конструкцій. Протезування при несправжньому суглобі за І.М. Оксманом. Протезування при несправжньому суглобі за Б.Р.Вайнштейном, Є.І.Гавриловим, модифікація Устименко-Яровенко. Причини неправильного зростання відломків. Клінічна картина при неправильному зрощенні фрагментів нижньої щелепи. Показання до проведення хірургічних, протетичних, ортодонтичних, апаратурно-хірургічних методів лікування переломів, що неправильно зрослися. Принципи лікування переломів, що неправильно зрослися з повністю збереженими зубними рядами, частковою і повною втратою зубів.	4
11	Ортопедичне лікування переломів верхньої щелепи. Етіологія, клініка, діагностика переломів верхньої щелепи. Класифікації переломів верхньої щелепи за Ле-Фором, І.Г.Лукомським, В.Ю.Курляндським, Б.Б.Брансбургом. Механізм зміщення відломків при переломах верхньої щелепи. Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп. Додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп. Ортопедичне лікування переломів верхньої щелепи (переломи альвеолярного відростка, переломи тіла). Характеристика сполучних переломів, методи лікування.	4
	Змістовий модуль 13. Щелепно-лицеве протезування.	
12	Ектопротези. Ортопедичне лікування хворих при дефектах обличчя. Показання до виготовлення ектопротезів. Підготовка пацієнта для одержання відбитка обличчя. Методика отримання маски обличчя. Методка виготовлення протеза носа, його фіксація. Методка виготовлення протеза вуха, його фіксація. Складні щелепно-лицеві протези. Методи виготовлення. Способи фіксації.	4
13	Клінічна картина набутих дефектів піднебіння. Методи ортопедичного лікування набутих дефектів піднебіння. Анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння. Етіологія, клініка та патогенез дефектів твердого та м'якого піднебіння. Функціональні порушення. Класифікація дефектів твердого і м'якого піднебіння за В.Ю.Курляндським. Історичні аспекти ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння (обтуратори Паре, Фошара, Сюерсена, Кінгслея, Шильтського). Особливості виготовлення обтураторів при дефектах твердого піднебіння. Виготовлення обтураторів при дефектах м'якого піднебіння (З.Н.Померанцевої-Урбанської, Л.В.Ільїної-Маркосян, Шильтського). Обтуратор Кеца. Методи фіксації обтураторів.	4

14	Резекційні протези верхньої щелепи. Вибір конструкції в залежності від локалізації резекції верхньої щелепи. Ортопедичне лікування хворих з різними дефектами нижньої щелепи. Резекційні протези і особливості їх виготовлення при різних дефектах нижньої щелепи. Формуючі ортопедичні апарати. Показання до їх використання при операційних втручаннях на обличчі і щелепах. * Показання до виготовлення резекційних протезів. Види резекційних протезів за терміном виготовлення. Безпосереднє, раннє, віддалене протезування хворих при резекції щелепи. Переваги і задачі безпосереднього протезування. Складові частини резекційних протезів. Способи фіксації. Вибір конструкції в залежності від локалізації резекції верхньої щелепи (одностороння, двостороння резекція верхньої щелепи). Перевід безпосереднього протеза у постійний. Пустотілі резекційні протези. Методика виготовлення резекційних протезів за Е.Я.Варесом і Г.П.Кнотько. Конструкція протезів при резекції підборідної ділянки (шина Ентеліса, резекційний протез І.М.Оксмана). Конструкція протезів при резекції висхідної гілки нижньої щелепи, особливості фіксації. Конструкція протезів при резекції половини нижньої щелепи, фіксація при наявності та відсутності зубів. Конструкція протезів при повній резекції нижньої щелепи. Клінічна картина. Особливості фіксації. Клініко-лабораторні етапи виготовлення резекційних протезів. Задачі ортопедичного лікування при оперативних втручаннях на обличчі і щелепах. Показання і призначення формуючих апаратів. Складові частини. Формуючі апарати при пластиці переддвір'я ротової порожнини. Формуючі апарати при пластиці губи та підборіддя. Формуючі апарати при пластиці дефектів верхньої щелепи, губи, кутів рота. Методи фіксації формуючих апаратів. Методики отримання відбитків та визначення центрального співвідношення при виготовленні формуючих апаратів.	4
	Фіксуючі апарати. Вибір апарату для фіксації відламків нижньої щелепи при остеопластиці в залежності від клінічної ситуації.	
15	Контроль практичних навичок.	4
	Разом	60
	Всього	100
5 курс		
Модуль 5. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату.		
Змістовий модуль 14. Атипове протезування.		
1	Рефлекси жувальної системи. Поняття про атипове протезування. Підготовка ротової порожнини перед ортопедичним втручанням. Складання плану лікування стоматологічного хворого. Нозологічні форми захворювань зубощелепної системи. Види діагнозу в ортопедичній стоматології. Види зубного протезування. Методи спеціальної підготовки порожнини рота до протезування. Психологічна підготовка хворих перед протезуванням. Складові частини жувальної системи. Функціональні одиниці жувальної ланки. Рефлекси жувальної системи за Рубиновим. Механізми перебудови жувальної системи. Чинники, які ведуть до зміни висоти прикусу.	6

2	Етіологія, клініка патологічного стирання твердих тканин зубів. Ортопедичне лікування патологічного стирання твердих тканин зубів.* Етіологія і патогенез патологічного стирання твердих тканин зубів. Клінічні прояви патологічного стирання зубів. Класифікації патологічного стирання зубів (Грозовського, Курляндського, Гаврилова, Бушана). Діагностика патологічного стирання зубів та його ускладнень. Ускладнення при патологічному стиранні зубів, яке супроводжується зниженням міжальвеолярної висоти та дисфункцією СНЩС. Ортопедичне лікування патологічного стирання твердих тканин зубів в залежності від клінічних форм та ускладнень.	6
3	Етіологія та патогенез вторинних деформацій зубних рядів. Методи ортопедичного лікування вторинних деформацій зубних рядів. * Поняття про вторинні деформації зубних рядів. Класифікація вторинних деформацій зубних рядів за В.А. Пономаревою. Класифікація вторинних деформацій зубних рядів за В.Ю. Мілікевичем. Етіологія вторинних деформацій зубних рядів. Механізми розвитку вторинних деформацій. Характеристика різних клінічних картин вторинних деформацій зубних рядів. Протетичний метод лікування вторинних деформацій зубних рядів. Вкорочування зубів. Усунення оклюзійних порушень підвищення між альвеолярної висоти. Ортодонтичний метод лікування вторинних деформацій зубних рядів. Апаратурно-хірургічний метод лікування вторинних деформацій зубних рядів. Хірургічний метод усунення оклюзійних порушень зубних рядів. Характеристика різних конструкцій протезів, які використовуються при лікуванні вторинних деформацій зубних рядів.	6
4	Етіологія, клініка захворювань скронево-нижньощелепного суглобу. Класифікації. Додаткові методи дослідження пацієнтів при захворюваннях СНЩС. Ортопедичне лікування захворювань СНЩС. Етіологія та патогенез дисфункцій СНЩС. Провідні клінічні симптоми та синдроми при дисфункціях СНЩС (оклюзійно-артикуляційний синдром, нервово-м'язовий синдром, звичний вивих та підвивих, стійке функціональне зміщення нижньої щелепи та інше). Типи зміщення суглобових голівок (гіпермобільність, вивих, підвивих). Типи зміщення суглобового диска (випадіння, вивих, підвивих). Клінічні ознаки дисфункційних станів. Індекс дисфункції Helkimo. Дані клінічних та спеціальних методів дослідження при різних клінічних варіантах та ускладненнях. Внутрішньосиндромна діагностика, попередній діагноз. Тактика ведення хворого з дисфункціями СНЩС. Методи ортопедичного лікування. Капи, їх класифікація, показання до застосування. Профілактика дисфункцій СНЩС.	6
	Змістовий модуль 15. Ортопедичні методи лікування захворювань тканин пародонту.	

5	Захворювання пародонту. Класифікації. Клініка та діагностика пародонтиту. Поняття про функціональну патологію (травматична оклюзія, види; травматичний синдром, тощо). Види стабілізації рухомих зубів. Класифікація шин. Шинуючі конструкції лікувальних апаратів, що застосовуються у хворих на пародонтоз і пародонтит. Біомеханіка шинування рухомих зубів. * Класифікації захворювань тканини пародонту. Аналіз функціонального стану зубощелепного апарату при пародонтиті і пародонтозі. Одонтопародонтограма В.І.Курляндського: поняття про функціональну патологію; резервна та залишкова потужність пародонту. Травматична оклюзія. Морфологічні та функціональні зміни в зубощелепному апараті при наявності травматичної оклюзії. Діагностика травматичної оклюзії. Клінічні ознаки травматичної оклюзії. Оклюзограма. Прямий і відображений травматичний вузол. Види стабілізації зубних рядів. Біомеханічні основи шинування зубів. Класифікація шин. Шинуючі конструкції лікувальних апаратів, що застосовуються у хворих на пародонтоз і пародонтит. Вимоги до шинуючих конструкцій.	6
6	Мета і завдання тимчасового шинування. Клініко-лабораторні етапи виготовлення тимчасових шин. Сучасні технології. * Мета та завдання тимчасового шинування. Терміни використання тимчасових шин. Попередня підготовка зубних рядів перед протезуванням. Показання до виготовлення тимчасових шин. Етапи виготовлення тимчасових шин (Марєя Нападова-Лєпєхїна, Чорного, Хоцяновського). Сучасні технології виготовлення тимчасових шин. Позитивні властивості тимчасового шинування.	2
7	Виготовлення тимчасових шин (Хоцяновського, стрічкової). Попередня підготовка зубів перед шинуванням. Показання до виготовлення тимчасових шин. Етапи виготовлення тимчасових шин (Хоцяновського, стрічкової). Сучасні технології виготовлення тимчасових шин. Позитивні властивості тимчасового шинування.	4
8	Види незнімних шин. Клініко-лабораторні етапи їх виготовлення. * Показання до виготовлення незнімних шин. Незнімні шини в комплексному лікуванні локалізованого та генералізованого пародонтита. Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних шин. Особливості виготовлення шин в залежності від виду фіксуючої частини. Позитивні та негативні властивості незнімних шин.	6
9	Види знімних шин. Клініко-лабораторні етапи виготовлення. Шини-протези, які користуються при пародонтиті. * Показання до виготовлення знімних шин. Знімні конструкції зубних протезів в комплексному лікуванні локалізованого та генералізованого пародонтиту. Вимоги до знімних шин. Клініко-лабораторні етапи виготовлення. Позитивні та негативні властивості знімних шин. Показання до виготовлення шин-протезів. Клініко-технологічні етапи виготовлення незнімних суцільнолитих шин та шин-протезів. Помилки та ускладнення при лікуванні хворих на пародонтит і пародонтоз. Прогноз лікування.	6

10	Організація ортопедичної стоматологічної допомоги. * Структура стоматологічних установ, штатні нормативи. Фінансування ортопедичних стоматологічних підрозділів (бюджетні поліклініки, спеціальні кошти, госпрозрахунок, прибутково-видатковий кошторис). Організація і принципи роботи ортопедичного відділення. Організація роботи лікаря-стоматолога на ортопедичному прийомі обліково-звітна та фінансова документація, відрядна оплата праці, основні якісні і кількісні показники роботи ортопедичного відділення). Проблеми оптимальних умов праці. Ергономіка. Шляхи удосконалення, перспективи розвитку ортопедичної стоматологічної допомоги.	6
	Змістовий модуль 16. Імплантологія.	
11	Стоматологічна імплантація – історія розвитку. Типи стоматологічної імплантації та різновиди стоматологічних імплантатів. Компоненти імплантатів. Види з'єднання імплантата з абатментом. Антиротаційні системи. * Основні етапи розвитку стоматологічної імплантології. Умови виникнення та розвитку основних світових шкіл стоматологічної імплантації, роль та здобутки їх засновників. Загальна характеристика стоматологічних імплантатів. Виготовлення стоматологічних імплантатів та їх підготовка до клінічного застосування (пасивація, стерилізація, консервація). Матеріали для виготовлення імплантатів. Фізіологічна та репаративна регенерація. Архітектоніка кісткової тканини. Фактори, що викликають атрофію кістки (анатомічні, метаболічні, механічні). Остеоінтеграція.	4
12	Безпосереднє протезування. Показання, клініко-лабораторні етапи виготовлення імедіат – протезів. * Види протезування в залежності від термінів після проведеного оперативного лікування. Завдання невідкладної ортопедичної стоматологічної допомоги. Показання до застосування безпосередніх протезів. Завдання безпосереднього протезування.	2
13	Показання та протипоказання до імплантологічного втручання. Діагностика при плануванні імплантації. Характеристика основних протоколів дентальної імплантації. Імплантація при несприятливих анатомічних умовах. * Особливість обстеження хворих, які потребують протезування конструкціями з опорою на імплантати. Функціональна діагностика жувального апарату при плануванні імплантації. Особливості рентгенологічного обстеження пацієнтів при підготовці до імплантації. Показання та протипоказання до проведення імплантації.	6
14	Захист історії хвороби.*	3
15	Підсумковий модульний контроль.	3
	Разом	72
Модуль 6. Субординатура		
	Змістовий модуль 17. Незнімне протезування.	
1	Огляд ортопедичного хворого в клініці ортопедичної стоматології. Діагностичний процес в ортопедичній стоматології. * Історія хвороби ортопедичного хворого. Клінічні методи обстеження. Дослідження скронево-нижньощелепного суглоба. Оцінка прикусу. Оцінка стану слизової оболонки порожнини рота при наявності зубів і при повній втраті зубів. Оцінка наявних ортопедичних конструкцій. Вивчення діагностичних моделей. Методи визначення жувальної ефективності. Термоодонтодіагностика. Електроодонтодіагностика. Спеціальні (додаткові) методи обстеження: рентгенографія (внутрішньо	3

	та позаротова, томографія, панорамна рентгенографія, рентгенвізіографія, МРТ). Гальванометрія. Мастикаціографія. Електроміографія. Реографія. Гнатодинамометрія. Дослідження оклюзійних контактів. Оклюзограма. Діагноз. Обґрунтування діагнозу. План та задачі ортопедичного лікування. Підготовка ротової порожнини до протезування. Види та задачі протезування. Вибір конструкції протеза і матеріалів для його виготовлення.	
2	Особливості препарування зубів під різні види штучних коронок. * Показання до виготовлення штучних коронок. Класифікації штучних коронок. Вимоги до штучних коронок. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штучних коронок Провізорні коронки, показання до їх застосування. Види препарування зубів під штучні коронки. Можливі ускладнення препарування та способи їх запобігання. Критерії здорового стану ясен, Методика проведення під'ясенного препарування. Способи ретракції ясен. Розташування країв коронок в залежності від виду штучної коронки. Проблема крайового прилягання штучних коронок.	3
3	Протезування часткових дефектів коронкової частини зубів вкладками і штифтовими зубами. * Класифікація дефектів зубів (В.С.Куриленко, Blak, Д.Н.Цитрин). Індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба (Мілікевича). Загальні принципи формування порожнин для вкладок. Формування порожнин I, II, III, IV, V класу за Blak. Конструкції вкладок (inlay, onlay, overlay, pinlay). Клінічні та лабораторні етапи протезування вкладками. Прямий і непрямий методи виготовлення вкладок. Показання та протипоказання до заміщення дефектів твердих тканин литими металевими, керамічними вкладками, технологія їх виготовлення. Технологія виготовлення вкладок CAD/CAM. Показання до застосування штифтових конструкцій. Конструктивні елементи штифтових зубних протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штифтових зубів різних конструкцій: штифтовий зуб Ричмонда, Ільїної-Маркосян, Ахмедова, Логана. Суцільнолиті, розбірні литі куксові вкладки: технологія виготовлення та показання до застосування.	6
4	Мостоподібні протези і їх характеристика. Класифікація мостоподібних протезів. Деякі стани порожнини рота обумовлені мостоподібними протезами. * Показання та протипоказання до виготовлення мостоподібних протезів. Класифікація мостоподібних протезів. Вибір конструкції в залежності від топографії та розміру дефекта. Особливості препарування зубів під різні види мостоподібних протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення мостоподібних протезів (штамповано-паяні, суцільнолиті, комбіновані, металокерамічні). Прискорений метод виготовлення мостоподібних протезів. Позитивні та негативні моменти протезування мостоподібними протезами. Можливі ускладнення, які виникають при протезування мостоподібними протезами. Профілактика ускладнень.	6
	Змістовий модуль 18. Знімне протезування.	
5	Функціональна і топографічна анатомія зубощелепної системи при частковій і повній відсутності зубів. Основи артикуляції. Артикуляція і оклюзія в клініці ортопедичної стоматології. Оклюдатори і артикулятори. * Клінічні та морфологічні особливості зубощелепної системи при частковій та повній відсутності зубів. Спеціальна підготовка порожнини рота до протезування знімними конструкціями. Вікові зміни в	6

	зубощелепній системі. Топографія ретромоларного та ретроальвеоларного просторів. Значення для протезування. Оцінка стану слизової оболонки протезного ложа (Гаврилов, Супплі, Люнд). Топографія нейтральної зони. Обґрунтування меж часткових знімних протезів. Обґрунтування меж повних знімних протезів. Поняття про артикуляцію та оклюзію. Ознаки різних видів оклюзії (м'язові, Суглобові, зубні). Сагітальна та трансверзальна оклюзійні криві. Їх значення для клініки. Сагітальний та трансверзальний суглобовий та різцевий шляхи. Їх значення при конструюванні протезів. Сферична теорія артикуляції Монсона. Індивідуальне формування оклюзійних кривих. Класифікація апаратів, що відтворюють рухи нижньої щелепи (оклюдатори, артикулятори). Їх призначення. Принципи роботи.	
6	Центральне співвідношення щелеп і методи його визначення. * Класифікація Бетельмана дефектів зубних рядів для визначення центрального співвідношення щелеп. Особливості визначення центрального співвідношення щелеп при I, II, III групах дефектів. Особливості визначення центрального співвідношення щелеп при IV групі дефектів. Протетична площина. Клінічне значення. Способи визначення висоти центральної оклюзії. Способи визначення нейтрального положення нижньої щелепи. Методика визначення центрального співвідношення щелеп по ЦІТО. Методика визначення центрального співвідношення щелеп за допомогою гіпсоблоків (Гольдман, Сидоренко). Методика визначення центрального співвідношення щелеп за Мірошніченко-Шиловой.	6
7	Принципи постановки зубів в часткових повних знімних протезах. Методи постановки зубів в повних знімних протезах за Гізі, Васильєвим, Коником, по сферичній поверхні, індивідуально оформленими валиками. * Основні орієнтири для постановки штучних зубів при частковій втраті зубів. Основні орієнтири для постановки штучних зубів при повній втраті зубів. Креслення моделей. Правила підбору штучних зубів (пластмасових, фарфорових). Методи постановки зубів за Гізі. Недоліки. Методика постановки зубів за Васильєвим. Методика постановки зубів за Г.П. Коником, модифікація кафедри (Л.Б. Єрис). Постановка зубів по сферичній поверхні. Постановка зубів по індивідуально сформованим валикам. Постановка зубів при різних видах прикусу.	6
8	Перевірка конструкції протезів, правильності визначення центрального співвідношення щелеп, постановки зубів. Здача знімних протезів. Механізм звикання до протезів. Безпосереднє протезування. * Помилки при визначенні центральної оклюзії. Усунення помилок при формуванні протетичної площини, визначенні висоти центральної оклюзії. Способи усунення. Усунення помилок при визначенні нейтрального співвідношення щелеп (в сагітальній і трансверзальній площинах). Усунення помилок при визначенні меж протеза. Правила корекції та накладання часткових знімних протезів. Правила корекції та накладання повних знімних протезів. Механізм звикання до протезів (В.Ю.Курляндський, І.С.Рубінов, Г.Б.Шилова). Безпосереднє протезування.	6
	Змістовий модуль 19. Ортопедичні методи лікування захворювань зубощелепної системи.	
9	Бюгельні протези. Показання до їх використання. Особливості конструкції, елементи. Методи паралелометрії. Вибір конструкції	3

	протезу. * Показання до виготовлення бюгельних протезів. Порівняльна характеристика пластиночних та бюгельних протезів. Конструктивні елементи бюгельного протезу (дуга, кламери, штучні зуби). Значення діагностичних моделей. Дослідження діагностичних моделей в паралелометрії. Завдання паралелометрії. Етапи проведення паралелометрії. Види межової лінії (загальної кламерної лінії). Планування виду кламерів, базису протеза. Біомеханіка функціонування часткового знімного бюгельного протеза. Розподіл жувального навантаження при ортопедичному лікуванні бюгельними протезами з різними системами фіксації (опорно-утримуючий литий кламер, телескопічні коронки, замкові кріплення, балкова фіксація). Перерозподіл жувального навантаження при кінцевих і включених дефектах зубних рядів.	
10	Клініко–лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Методи компенсації литва металу на керамічних моделях та ін. * Клінічні етапи виготовлення бюгельних протезів. Лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Технологія виготовлення литого каркаса бюгельного протеза на вогнетривкій моделі. Фрезерування. Способи компенсації усадки металу (розсувні моделі, литво на вогнетривкій моделі, лако-фарбове покриття, електро-шлакова переплавка металу).	3
11	Пародонтит, клініка, диференційна діагностика. Ортопедичні методи лікування. Тимчасове шинування. * Класифікації захворювань тканини пародонту. Одонтопародонтограма В.І.Курляндського: поняття про функціональну патологію; резервна та залишкова потужність пародонту. Травматична оклюзія. Морфологічні та функціональні зміни в зубощелепному апараті при наявності травматичної оклюзії. Діагностика травматичної оклюзії. Клінічні ознаки травматичної оклюзії. Оклюзограма. Прямий травматичний вузол. Відображений травматичний вузол. Види стабілізації зубних рядів. Біомеханічні основи шинування зубів. Мета та завдання тимчасового шинування. Тимчасові шини (Марєя Нападова-Лєпєохіна, Чорного, Хоцяновського). Сучасні технології виготовлення тимчасових шин. Позитивні властивості тимчасового шинування.	3
12	Постійне незнімне шинування. Постійне знімне і комбіноване шинування. * Показання до виготовлення незнімних шин. Незнімні шини в комплексному лікуванні локалізованого та генералізованого пародонтита. Показання до виготовлення знімних шин. Знімні конструкції зубних протезів в комплексному лікуванні локалізованого та генералізованого пародонтиту. Вимоги до знімних шин. Клініко-лабораторні етапи виготовлення. Позитивні та негативні властивості знімних шин. Показання до виготовлення шин-протезів. Клініко-технологічні етапи виготовлення незнімних суцільнолитих шин та шин-протезів. Безпосереднє протезування. Показання, клініко-технологічні етапи виготовлення та використання імедіат-протезів. Помилки та ускладнення при лікуванні хворих на пародонтит і пародонтоз. Прогноз лікування.	3
13	Атипове протезування. Ортопедичне лікування патологічного стирання твердих тканин зубів. * Етіологія і патогенез патологічного стирання твердих тканин зубів.	6

	Клінічні прояви патологічного стирання зубів. Класифікації патологічного стирання зубів (Грозовського, Курляндського, Гаврилова, Бушана). Діагностика патологічного стирання зубів та його ускладнень. Ускладнення при патологічному стиранні зубів, які супроводжуються зниженням міжальвеолярної висоти та дисфункцією СНЩС. Ортопедичне лікування патологічного стирання твердих тканини зубів в залежності від клінічних форм та ускладнень.	
14	Атипове протезування. Ортопедичне лікування вторинних деформацій зубних рядів. * Механізми виникнення зубощелепних деформацій. Класифікації вторинних діформаций зубних рядів за Гавриловим Е.І., Пономарьовою В.О. Підготовка зубощелепної системи до протезування при наявності зубощелепних деформацій (протетична, хірургічна, ортодонтична). Етіологія, патогенез та тактика лікування зубощелепних деформацій, ускладнених захворюваннями пародонту, патологічними прикусами та захворюваннями скронево-нижньощелепного суглобу.	6
15	Атипове протезування. Ортопедичне лікування захворювань СНЩС. * Етіологія та патогенез дисфункцій СНЩС. Провідні клінічні симптоми та синдроми при дисфункціях СНЩС (оклюзійно- артикуляційний синдром, нервово-м'язовий синдром, звичний підвивих, вивих, стійке функціональне зміщення нижньої щелепи, прикус, який знижується). Клінічні ознаки дисфункційних станів. Внутрішньосиндромна диференціальна діагностика. Тактика ведення хворого з дисфункціями СНЩС. Методи ортопедичного лікування.	6
	Змістовий модуль 20. ЩЛО.	
16	Ортопедичні методи лікування переломів щелеп. * Травми щелепно-лицевої ділянки. Клінічні ознаки ушкоджень щелепно-лицевої ділянки. Класифікація переломів щелеп. Механізм зміщення уламків при переломах щелеп. Перша допомога у разі травм щелепно-лицевої ділянки. Класифікація шин та апаратів, що застосовуються у щелепно-лицевій ортопедії. Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп. Додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп. Діагностика локалізації переломів нижньої та верхньої щелепи за зміщенням відламків. Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів, їх класифікації, конструкційні особливості. Показання до застосування.	3
17	Ортопедичні методи лікування посттравматичних ушкоджень щелеп. * Критерії вибору апарату при тугорухомості відламків. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у вертикальному напрямку. Апарат Поста. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у сагітальному напрямку. Апарат Шура, Курляндського, з похилою площиною. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у трансверзальному напрямку. Апарат Катца, Оксмана, Лімберга, Бруна. Лікування переломів щелеп при наявності контрактур. Іннервація і координація діяльності елементів зубощелепної системи. Визначення терміну "контрактура". Класифікація контрактур. Профілактика та лікування рубцевих контрактур. Рефлекторні контрактури. Профілактика та лікування рефлекторних контрактур. Механотерапія. Апарати для проведення механотерапії. Загальні і місцеві причини утворення несправжнього суглобу, клініка, патологічна анатомія. Класифікації несправжніх суглобів нижньої щелепи (І.М. Оксмана, В.Ю. Курляндського). Лікування переломів нижньої щелепи, що не зрослися. Ортопедичні заходи	3

	лікування при несправжніх суглобах. Причини неправильного зростання відламків. Принципи лікування переломів, що неправильно зрослися з повністю збереженими зубними рядами, частковою і повною втратою зубів.	
18	Набуті дефекти твердого і м'якого піднебіння. Методи їх протезування. Ектопротези вуха, носа, ока. * Анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння. Етіологія, клініка та патогенез дефектів твердого та м'якого піднебіння. Класифікація дефектів твердого і м'якого піднебіння за Курляндським. Виготовлення obturatorів при дефектах твердого піднебіння. Виготовлення obturatorів при дефектах м'якого піднебіння. Методи фіксації obturatorів. Показання до виготовлення ectoprотезів. Ектопротези носа, вуха, орбіти ока, складні щелепно-лицеві протези. Методи виготовлення. Способи фіксації. Методика отримання маски обличчя.	6
19.	Протезування при резекції верхньої і нижньої щелеп. * Післяопераційні дефекти щелепно-лицевої ділянки. Клініка, методи ортопедичного лікування Протезування після резекції верхньої щелепи. Однобічний безпосередній резекційний протез за Османом. Протезування після однобічний або двобічний резекції беззубою верхньої щелепи. Клініка, методи ортопедичного лікування після резекції нижньої щелепи. Однобічний безпосередній резекційний протез за Османом. Протезування після резекції підборідного відділу, однобічний або двобічний резекції нижньої щелепи.	6
20	Загальна характеристика основних видів протезування. Методики отримання відбитків. Відбиткові матеріали. Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних та умовно-знімних протезів з опорою на імпланти. Особливості фіксації протезних конструкцій. Переваги та недоліки незнімних та умовно-знімних конструкцій. * Загальна характеристика основних видів протезування. Тимчасове протезування на етапах ортопедичної реабілітації з використанням методу дентальної імплантації. Види супраструктур. Методика отримання відбитків. Відбиткові матеріали, які застосовуються в процесі імплантаційного лікування. Методики отримання реєстрату прикусу. Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних та умовно-знімних протезів з опорою на імпланти. Особливості фіксації протезних конструкцій.	4
21	Формуючі протези. * Формуючі апарати при пластиці м'яких тканин. Формуючі апарати при пластиці губи та підборіддя. Методи фіксації формуючих апаратів. Методики отримання відбитків та визначення центрального співвідношення при виготовленні формуючих апаратів. Фіксуючі апарати. Вибір апарату для фіксації відламків нижньої щелепи при остеопластиці в залежності від клінічної ситуації.	2
22	Тема. Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних конструкцій з опорою на імпланти. Знімні протези на сферичних абатментах. Балкова система фіксації. Переваги та недоліки знімних конструкцій. Критерії ефективності стоматологічної імплантації. Помилки та ускладнення стоматологічної імплантації. Їх усунення та профілактика.* Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних конструкцій з опорою на імпланти. Знімні протези на сферичних абатментах. Балкова система фіксації. Основи професійної та особистої гігієни на різних етапах ортопедичної реабілітації з використанням дентальних імплантів. Критерії ефективності стоматологічної імплантації.	6

	Помилки та ускладнення стоматологічної імплантації. Їх усунення та профілактика. Періімплантит. Фактори, які сприяють прогресуючому руйнуванню кістки.	
23	Підсумковий модульний контроль.	6
	Разом	108
	Всього	180

Примітка: * позначити теми, з яких обов'язково повинна бути позитивна оцінка.

Самостійна робота

№п/п	Тема	Кількість годин
4 курс		
	Підготовка до практичних занять ()	6
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю за Модулем 3 Повне знімне протезування.	1
3	Підготовка та опанування практичних навичок за Модулем 4 Суцільнолітє знімне протезування. Щелепно-лицева ортопедія.	1
4	Підготовка до екзамену (СПА)	2
	Всього	10
5 курс		
	Модуль 5. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату.	
1	Підготовка до практичних занять (Теоретична підготовка).	8
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: 1. Організаційне правове забезпечення надання стоматологічної допомоги. Юридична відповідальність в стоматології. Складання прибутково-розхідного кошторису.	2
	2. Невідкладні стани в клініці ортопедичної стоматології.	2
	3. Порівняльна характеристика незнімних і знімних шин при пародонтиті.	2
3	Індивідуальна самостійна робота. Написання академічної історії хвороби.	6
4	Робота над тестовими завданнями на сайті https://network.dentaero.com (комп'ютер)	4
5.	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	4
	Разом	28
Модуль 6. Субординатура.		
1	Підготовка до практичних занять	44
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: 1. Порівняльна характеристика інструментів для препарування зубів. Планування та оцінка препарування зубів.	2
	2. Розбірні куксові вкладки.	2
	3. Основні та допоміжні матеріали, які використовуються в клініці	2

	ортопедичної стоматології, їх властивості.	
	4. Прояви реакцій несприйняття конструкційних матеріалів та зубних протезів.	2
	5. Плануванні дентальної імплантації. Методи візуалізації при плануванні дентальної імплантації на верхній та нижній щелепі.	2
	6. Ускладнення дентальної імплантації. Профілактика та лікування. Критерії ефективності дентальної імплантації.	2
3	Індивідуальна самостійна робота. Написання рефератів	4
4	Робота над тестовими завданнями на сайті https://network.dentaero.com (комп'ютер)	6
5	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	6
	Разом	72
	Всього	100

Індивідуальні завдання

Модуль 3. Повне знімне протезування.

1. Робота з діагностичними моделями.

Модуль 4. Суцільнолітє знімне протезування. Щелепно-лицева ортопедія.

1. Підготовка мультимедійних презентацій з розділу «Бюгельне протезування»

2. Участь у наукових студентських конференціях.

3. Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.

Модуль 5. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату.

1. Написання академічної історії хвороби в клініці ортопедичної стоматології. Історія хвороби повинна бути оформлена згідно схеми, яка наведена в навчальному посібнику «Алгоритми написання академічної історії хвороби в клініці ортопедичної стоматології» та написана від руки.

2. Підготовка мультимедійних презентацій з розділів «Атипове протезування», «Методи ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта», «Сучасні методи дослідження в клініці ортопедичної стоматології».
<https://zrazok.info/korishn-poradi/23-vimogi-do-oformlennya-referatu.html>

Модуль 6. Субординатура.

1. Підготовка мультимедійних презентацій з розділів «Естетичне незнімне протезування», «Імплантологія».

2. Участь у наукових студентських конференціях.

3. Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до семестрової підсумкової атестації (СПА)

Модуль 3: «Повне знімне протезування»

1. Послідовність обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології. Амбулаторна картка ортопедичного хворого.
2. Анатомо-фізіологічні особливості протезного поля після повної втрати зубів. Види атрофії щелеп. Фактори, що викликають атрофію щелеп та їх клінічне значення.

3. Класифікації типів беззубих щелеп (Шредер, Келлер, Оксман, Дойніков).
4. Стан слизової оболонки при повній відсутності зубів та його значення для протезування.
5. Клінічна оцінка стану слизової оболонки протезного ложа (Суппле, Люнд, Гаврилов). Практичне значення.
6. Обґрунтування конструкції повного знімного протезу в залежності від клінічних умов порожнини рота.
7. Види відбитків, що застосовуються для виготовлення повних знімних протезів, та їх характеристика.
8. Методи виготовлення індивідуальних ложок.
9. Особливості вибору матеріалу та методики отримання функціональних відбитків в залежності від клінічної ситуації.
10. Відбиткові матеріали для отримання функціональних відбитків. Їх властивості.
11. Перевірка, корекція, припасування індивідуальної ложки з використанням функціональних проб Гербста для верхньої щелепи.
12. Перевірка, корекція, припасування індивідуальної ложки з використанням функціональних проб Гербста для нижньої щелепи.
13. Перевірка, корекція, припасування індивідуальних ложок з використанням функціональних проб Баянова.
14. Принципові відмінності в отриманні функціональних відбитків за Ф. Гербстом та за Б. Баяновим.
15. Визначення понять «артикуляція», «оклюзія» та їх значення для конструювання зубних протезів.
16. Ознаки центральної, передньої, бічних оклюзій при ортогнатичному прикусі (м'язові, суглобові, зубні).
17. Порівняльна характеристика апаратів, що відтворюють рухи нижньої щелепи (оклюдатори, артикулятори).
18. Криві Шпее та Уілсона. Значення для конструювання штучних зубних рядів.
19. Характеристика м'язів, які здійснюють рухи нижньої щелепи.
21. Вертикальні рухи нижньої щелепи. Зміна взаємовідношень елементів скронево-нижньощелепного суглоба і зубних рядів.
22. Бічні рухи нижньої щелепи. Поняття про робочий бік і бік, що балансує. Кут нахилу трансверзального суглобного і різцевого шляхів. і різцевого шляхів.
23. Сагітальні рухи нижньої щелепи. Характер переміщення суглобних голівок. Кут сагітального суглобного і різцевого шляхів. Співвідношення зубних рядів при висуванні нижньої щелепи вперед.
24. Основні положення сферичної теорії артикуляції та її практичне значення.
25. Класифікація дефектів зубних рядів для визначення центрального співвідношення щелеп за А.І. Бетельманом. Методики визначення центрального співвідношення щелеп при I-III групах дефектів. Класифікація дефектів зубних рядів для визначення центрального співвідношення щелеп за А.І. Бетельманом. Методики визначення центрального співвідношення щелеп при IV групі дефектів.
26. Послідовність і особливості клінічних етапів при визначенні центрального співвідношення щелеп у хворих з повною відсутністю зубів за методикою

ЦІТО. Практичне значення.

27. Визначення центрального співвідношення щелеп у хворих із повною відсутністю зубів за допомогою гіпсоблоків (Г.І. Сидоренко).
28. Визначення центрального співвідношення щелеп у хворих із повною відсутністю зубів за методикою Шилової-Мірошниченко. Показання. Практичне значення.
29. Фактори, що забезпечують фіксацію та стабілізацію повних знімних протезів.
30. Методи фіксації протезів при повній втраті зубів. Обґрунтування методів фіксації повних знімних протезів в залежності від ступеня атрофії альвеолярного відростку.
31. Принципи підбору і анатомічної постановки штучних зубів у повних знімних протезах за методикою Васильєва.
32. Принципи підбору і анатомічної постановки штучних зубів у повних знімних протезах за методикою Г.П. Коника.
33. Постановка штучних зубів при різних видах прикусу.
35. Постановка штучних зубів по сферичній поверхні.
36. Постановка штучних зубів по індивідуально сформованій оклюзійній поверхні.
37. Анатомічні орієнтири для постановки штучних зубів на верхній та нижній щелепах.
38. Послідовність виконання дій при перевірці конструкції повного знімного протезу, правильності визначення центральної оклюзії та постановки штучних зубів.
39. Позаротові та внутрішньоротові ознаки неправильного визначення висоти центральної оклюзії. Методи виправлення.
40. Позаротові та внутрішньоротові ознаки неправильного визначення нейтрального положення нижньої. Методи виправлення.
41. Межі повних знімних протезів на верхній та нижній щелепах в залежності від клінічної картини.
42. Особливості протезування повними знімними протезами в залежності від клінічної картини в порожнині рота.
43. Перевірка, корекція та накладання повних знімних протезів. Послідовність етапів виконання маніпуляцій. Поради по догляду і користуванню протезами.
44. Негативний вплив знімного протезування на тканини протезного ложа та організм в цілому. Класифікація протезних стоматитів за З.С. Василенком.
45. Фактори, що впливають на процес адаптації до знімних протезів. Механізми звикання за В.Ю. Курляндським, І.С. Рубіновим, Г.Б. Шиловою. Ступінь відновлення жувальної ефективності.

46. Сучасні матеріали, що використовуються для виготовлення повних знімних протезів.
47. Значення для протезування ретромолярного і ретроальвеолярного просторів. Їх топографія.
48. Перехідна складка, нейтральна зона верхньої і нижньої щелепи. Її топографія. Значення для протезування.
49. Принципи підбору штучних зубів. Штучні зуби з пластмаси і фарфору. Особливості з'єднання з матеріалом базису.
50. Базисні матеріали. Вимоги до них. Пластмаси акрилового ряду, без акрилові базисні матеріали. Режим полімеризації.

Модуль 4. Суцільнолите знімне протезування. Щелепно-лицева ортопедія.

Змістовий модуль 11 .Суцільнолите бюгельне часткове знімне протезування

1. Бюгельні протези. Показання і протипоказання до протезування.
2. Позитивні та негативні властивості дугових протезів.
3. Порівняльна характеристика бюгельних та мостоподібних протезів.
4. Порівняльна характеристика бюгельних та часткових знімних пластинкових протезів.
5. Складові частини дугового протезу, їх призначення.
6. Особливості розташування елементів дугового протезу на верхній щелепі в залежності від клінічної картини.
7. Особливості розташування елементів дугового протезу на нижній щелепі в залежності від клінічної картини.
8. Паралелометрія. Будова паралелометра.
9. Дослідження діагностичних моделей в паралелометрії. Завдання паралелометрії. Етапи проведення паралелометрії.
10. Роль паралелометрії при виготовленні дугових протезів.
11. Показання до використання різних методів паралелометрії.
12. Проведення паралелометрії довільним методом (метод перпендикулярних площин). Показання.
13. Проведення паралелометрії методом вибору. Показання.
14. Проведення паралелометрії методом середньої вісі. Показання.
15. Типи контрольних ліній, вибір кламерів системи Нея згідно типу контрольної лінії.
16. Значення для забезпечення фіксації та стабілізації протезів ретенційної та оклюзійної зон.
17. Вибір методу фіксації дугового протезу в залежності від клінічної картини.
18. Складові частини кламерів та їх розміщення в каркасі бюгельного протезу в залежності від клінічних умов.
19. Кламери системи Нея.
20. Телескопічна фіксація бюгельних протезів. Показання до використання.
21. Атачмени. Показання до використання. Класифікація.
22. Балкова система фіксації бюгельних протезів. Показання до використання.
23. Вибір конструкції дугового протезу в залежності від дефекту зубного ряду

- нижньої щелепи.
24. Принципи розподілу жувального навантаження в бюгельному протезі при використанні кламерної фіксації.
 25. Принципи розподілу жувального навантаження в бюгельному протезі при використанні телескопічної фіксації.
 26. Принципи розподілу жувального навантаження в бюгельному протезі при використанні аточменів.
 27. Принципи розподілу жувального навантаження в бюгельному протезі при використанні балкової системи фіксації.
 28. Способи з'єднання кламерів із базисом дугового протеза (жорстке, напіврухоме, рухоме).
 29. Особливості протезування дуговими протезами на верхній щелепі при I класі дефектів зубних рядів за Кеннеді.
 30. Особливості протезування дуговими протезами на верхній щелепі при II класі дефектів зубних рядів за Кеннеді.
 31. Особливості протезування дуговими протезами на верхній щелепі при III класі дефектів зубних рядів за Кеннеді.
 32. Особливості протезування дуговими протезами на верхній щелепі при IV класі дефектів зубних рядів за Кеннеді.
 33. Особливості протезування дуговими протезами на нижній щелепі при I класі дефектів зубних рядів за Кеннеді.
 34. Особливості протезування дуговими протезами на нижній щелепі при II класі дефектів зубних рядів за Кеннеді.
 35. Особливості протезування дуговими протезами на нижній щелепі при III класі дефектів зубних рядів за Кеннеді.
 36. Особливості протезування дуговими протезами на нижній щелепі при IV класі дефектів зубних рядів за Кеннеді.
 37. Клінічні етапи виготовлення дугового протезу.
 38. Лабораторні етапи виготовлення дугового протезу.
 39. Можливі помилки при виготовленні бюгельного протезу. Методи їх усунення.
 40. Порівняльна характеристика біомеханіки бюгельних та мостоподібних протезів.
 41. Порівняльна характеристика біомеханіки бюгельних та часткових знімних пластинкових протезів.
 42. Етапи перевірки каркасу дугового протезу, вимоги до нього.
 43. Послідовність і особливості корекції дугового протезу. Накладання дугового протезу.
 44. Дублювання моделей. Матеріали для вогнетривких моделей. Формувальні маси.
 45. Матеріали для виготовлення дугових протезів. Властивості та призначення воску для дугових робіт.
 46. Способи компенсації усадки металу при відливанні металевго каркасу.
 47. Сплави металів для виготовлення каркасу дугового протезу.
 48. Допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні бюгельних протезів.

49. Відновлення жувальної ефективності за допомогою бюгельних протезів (за даними Шиловой Г.Б.).
50. Механізми звикання до бюгельних протезів.

Змістовий модуль 12. Щелепно-лицева травматологія

1. Мета та завдання щелепно-лицевої ортопедії в стоматології.
2. Класифікації ушкоджень щелепно-лицевої ділянки.
3. Поняття про переломи щелеп. Види переломів нижньої щелепи. Етіологія. Частота.
4. Класифікація переломів нижньої щелепи за Д.А. Ентіним
5. Клінічна картина при переломах нижньої щелепи.
6. Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп. Додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп.
7. Етіологія, клініка, діагностика переломів верхньої щелепи. Класифікації переломів верхньої щелепи.
8. Характеристика м'язів, які беруть участь у рухах нижньої щелепи. Механізм зміщення відламків в залежності від локалізації перелому.
9. Класифікації шин та апаратів, що використовуються в щелепно-лицевій ортопедії, конструктивні особливості.
10. Перша лікарська допомога при переломах нижньої щелепи. Види транспортних шин.
11. Способи позалабораторної іммобілізації відламків нижньої щелепи. Шини С.С. Тігерштедта, А.Е. Рауера, Ентеліса, Збаржа, М.Р. Марєя (розробка кафедри).
12. Виготовлення назубних шин лабораторним методом (кільцеві, капові), А.Е. Рофе (розробка кафедри).
13. Показання до застосування знімних шин при наявності беззубих фрагментів (Порта, А.А. Лімберга та його модифікація Шеремета).
14. Особливості конструювання знімних шин в залежності від характеру і локалізації перелому, наявності зубів на відламках та їх стану, а також супутніх ускладнень (типа Weber, М.М. Ванкевич, М.М. Ванкевич-А.І. Степанов, Гунінга).
15. Ортопедичне лікування переломів верхньої щелепи (переломи альвеолярного відростка, переломи тіла).
16. Класифікація З.Я. Шура різного ступеня рухливості відламків. Клініка переломів з тугорухомими відламками.
17. Лікування переломів щелеп із тугорухомістю відламків (апарат Поста, З.Н. Померанцевої-Урбанської, А.Я. Катца, І.М. Оксмана, А.А. Лімберга, Бруна, репонуєчий апарат В.Ю. Курляндського з пружною дугою, Д.Л. Грозовського).
18. Конструктивні особливості репонуєчих апаратів (гвинтові, пружні важелі, пружинні, направляючі, дротяні). Розробка кафедри.
19. Етіологія, патогенез (М.З. Міргазізов), види контрактур. Класифікації контрактур (Б.Н. Бинін, М.М. Слуцька).

- 20.Профілактика та лікування рубцевих контрактур (Б.Н. Бинін). Механотерапія.
- 21.Апарати для проведення механотерапії (Ядрової, Лімберга, Оксмана, Д'арсісака, Вайнштейна).
- 22.Загальні і місцеві причини утворення несправжнього суглобу. Клініка.
23. Класифікації несправжніх суглобів нижньої щелепи
- 24.Ортопедичне лікування при несправжніх суглобах. Особливості використання незнімних конструкцій (І.М. Оксман, Копп).
- 25.Ортопедичне лікування при несправжніх суглобах. Особливості використання знімних конструкцій за І.М. Оксманом., Б.Р. Вайнштейном, Є.І. Гавриловим, розробка кафедри.
- 26.Причини неправильного зрощення відламків. Клінічна картина при неправильному зрощенні фрагментів нижньої щелепи.
- 27.Принципи лікування переломів, що неправильно зрослися з повністю збереженими зубними рядами, частковою і повною втратою зубів.
- 28.Показання до виготовлення ектопротезів. Медичне та соціально-психологічне значення ектопротезів.
- 29.Підготовка хворого для одержання відбитка обличчя.
- 30.Методика отримання маски обличчя.
- 31.Методка виготовлення протеза носа, його фіксація.
- 32.Методка виготовлення протеза вуха, його фіксація.
- 33.Складні щелепно-лицеві ектопротези. Методи виготовлення. Способи фіксації.
- 34.Етіологія, клініка та патогенез дефектів твердого та м'якого піднебіння. Функціональні порушення.
- 35.Класифікація дефектів твердого і м'якого піднебіння за В.Ю. Курляндським.
- 36.Особливості виготовлення obturatorів при дефектах твердого піднебіння.
- 37.Виготовлення obturatorів при дефектах м'якого піднебіння (З.Н. Померанцевої-Урбанської, Л.В. Ільїної-Маркосян, Шильтського). Obturator Кеза. Методи фіксації obturatorів.
- 38.Вибір конструкції та методів фіксації obturatorів в залежності від клінічних умов в порожнині рота.
- 39.Задачі ортопедичного лікування при оперативних втручаннях на обличчі і щелепах. Показання і призначення формуючих апаратів. Складові частини.
- 40.Формуючі апарати при пластиці переддвір'я ротової порожнини, при пластиці губи та підборіддя.
- 41.Формуючі апарати при пластиці дефектів верхньої щелепи, губи, кутів рота. Методи фіксації формуючих апаратів.
- 42.Показання до виготовлення резекційних протезів.
- 43.Види резекційних протезів за терміном виготовлення. Безпосереднє, раннє, віддалене протезування хворих при резекції щелеп.
- 44.Переваги і задачі безпосереднього протезування.
- 45.Складові частини резекційних протезів. Способи фіксації.

46. Вибір конструкції в залежності від локалізації резекції верхньої щелепи (одностороння, двостороння резекція верхньої щелепи).
47. Конструкція протезів при резекції половини нижньої щелепи, фіксація при наявності та відсутності зубів.
48. Конструкція протезів при повній резекції нижньої щелепи. Клінічна картина. Особливості фіксації.
49. Клініко-лабораторні етапи виготовлення резекційних протезів на верхню щелепу.
50. Клініко-лабораторні етапи виготовлення резекційних протезів на нижню щелепу.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю

Модуль 5. «Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату».

Змістовий модуль 14. Атипове протезування.

1. Зміни, що виникають в зубощелепній системі при частковій втраті зубів.
2. Рефлекси жувальної системи.
3. Поняття про атипове протезування.
4. Жувальна ланка. Склад кожного аналізатора.
5. Види спеціальної підготовки ротової порожнини до ортопедичного лікування.
6. Механізм перебудови жувальних рефлексів.
7. Етіологія і патогенез патологічного стирання твердих тканин зубів.
8. Діагностика патологічного стирання зубів та його ускладнень.
9. Зниження міжальвеолярної висоти, як ускладнення патологічного стирання зубів. Симптомокомплекс Костена.
10. Методи ортопедичного лікування патологічного стирання твердих тканин зубів при локалізованій формі.
11. Методи відновлення міжальвеолярної висоти при генералізованій формі патологічного стирання твердих тканин зубів.
12. Особливості ортопедичного лікування патологічного стирання твердих тканин зубів в залежності від клінічних форм і ускладнень.
13. Етіологія вторинних деформацій зубних рядів.
14. Клінічні прояви вторинних деформацій зубних рядів.
15. Класифікації вторинних деформацій зубних рядів.
16. Дослідження оклюзійно-артикуляційних співвідношень. Оклюзограма.
17. Методи лікування вторинних деформацій зубних рядів.
18. Етіологія та патогенез функціональних порушень СНЩС.
19. Клініка та диференційна діагностика артрозів.
20. Клініка та диференційна діагностика дисфункційних станів.
21. Клініка та диференційна діагностика вивихів та підвивихів.
22. Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями СНЩС.
23. Ортопедичні методи лікування захворювань СНЩС.

Змістовий модуль 15. Ортопедичні методи лікування захворювань тканин пародонту.

24. Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
25. Класифікації захворювань пародонту.
26. Основні та допоміжні методи діагностики захворювань пародонту.
27. Функціональні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонту.
28. Одонтопародонтограма В.І. Курляндського.
29. Поняття про функціональну патологію. Травматична оклюзія.
30. Прямий та відображений травматичний вузол. Клініка та лікування.
31. Біомеханічні основи шинування зубів.
32. Показання та терміни тимчасового шинування. Види тимчасових шин. Методи виготовлення.
33. Показання до включення зубів у незнімні шини. Види незнімних шин.
34. Показання до виготовлення знімних шин. Види знімних шин.
35. Порівняльна характеристика незнімних та знімних шин при захворюваннях пародонту.
36. Показання до виготовлення шин-протезів. Безпосереднє протезування.

Змістовий модуль 16. Імплантологія

37. Імплантація. Показання та протипоказання для проведення імплантації. Види імплантатів. Показання до застосування.
38. Одноетапна імплантація. Показання до проведення. Методика оперативного втручання.
39. Двоетапна імплантація. Показання до проведення. Методика оперативного втручання.

Модуль 6. Субординатура.

Змістовий модуль 17. Незнімне протезування

1. Послідовність обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології. Амбулаторна картка ортопедичного хворого. Значення її як юридичного та науково-медичного документу.
2. Клінічні та лабораторні методи дослідження зубо-щелепної системи в клініці ортопедичної стоматології.
3. Функціональні методи дослідження зубо-щелепної системи в клініці ортопедичної стоматології.
4. Діагностичний процес в клініці ортопедичної стоматології.
5. Знеболення в клініці ортопедичної стоматології. Можливі ускладнення.
6. Показання до виготовлення штучних коронок. Вимоги до штучних коронок.
7. Особливості препарування зубів під різні види штучних коронок.
8. Наслідки препарування твердих тканин зубів. Необхідність використання тимчасових конструкцій.
9. Порівняльна характеристика різних видів штучних коронок.
10. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штампованої коронки.
11. Клініко-лабораторні етапи виготовлення пластмасової коронки.
12. Клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолітої коронки.
13. Клініко-лабораторні етапи виготовлення комбінованої штампованої коронки.

14. Клініко-лабораторні етапи виготовлення металокерамічної та металопластмасової коронки. Механізм фіксації облицювального матеріалу.
15. Класифікація дефектів твердих тканин зубів (В.С.Куриленко, Д.Н.Цитрин, Blak). Індекс руйнування оклюзійної поверхні зубів ІРОПЗ за Мілікевичем.
16. Загальні принципи формування порожнини для вкладок. Формування порожнини при I, II, III, IV, V за Blak.
17. Різні види вкладок (inlay, onlay, overlay, pinlay).
18. Клініко-лабораторні етапи протезування вкладками. Прямий, непрямий та комбінований методи виготовлення вкладок.
19. Показання та протипоказання до заміщення дефектів твердих тканин зубів литими металевими, керамічними, пластмасовими вкладками. Технологія їх виготовлення.
20. Технологія виготовлення вкладок CAD\CAM.
21. Показання до застосування штифтових конструкцій. Конструктивні елементи штифтових зубних протезів.
22. Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних конструкцій штифтових зубів.
23. Суцільнолиті, суцільнолиті розбірні кукові вкладки. Показання до засосування та технологія виготовлення.
24. Поняття про мостоподібні протези. Показання та протипоказання до виготовлення мостоподібних протезів.
25. Вибір та обґрунтування конструкції мостоподібного протезу в залежності від розміру та топографії дефекту зубного ряду.
26. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штамповано-паяного мостоподібного протеза.
27. Клініко-лабораторні етапи виготовлення пластмасового мостоподібного протеза.
28. Клініко-лабораторні етапи виготовлення комбінованого штамповано-паяного мостоподібного протеза.
29. Клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолитого мостоподібного протеза.
30. Клініко-лабораторні етапи виготовлення комбінованого суцільнолитого мостоподібного протеза (металокерамічного, металопластмасового).
31. Біомеханіка мостоподібних протезів. Вимоги до опорних зубів.
32. Принципи конструювання мостоподібних протезів.
33. Показання до використання різних опорних елементів у мостоподібних протезах. Конструкції опорних елементів.
34. Конструкції мостоподібних протезів, показання до їх використання.
35. Види фіксуючих цементів (фосфатні, склоіномерні, карбоксилатні), показання до їх застосування.
36. Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів.
37. Негативний вплив незнімних протезів на стан тканин протезного поля. Профілактика ускладнень незнімного протезування.

Змістовий модуль 18. Знімне протезування

38. Функціональна топографія зубощелепної системи при частковій втраті зубів.
39. Функціональна топографія зубощелепної системи при повній втраті зубів.
40. Обґрунтування меж часткових знімних пластинкових протезів.
41. Обґрунтування меж повних знімних пластинкових протезів.
42. Основи артикуляції. Оклюзія і артикуляція в ортопедичній стоматології.
43. Біомеханіка рухів нижньої щелепи.
44. Класифікація апаратів, що відтворюють рухи нижньої щелепи (артикулятори, оклюдатори). Принципи роботи.
45. Особливості визначення центрального співвідношення щелеп при I, II, III групах дефектів зубних рядів за Бетельманом.
46. Порівняльна оцінка різних методів визначення центрального співвідношення щелеп при повній відсутності зубів (за ЦІТО, за Г.І.Сидоренко, за Шиловой-Мірошніченко).
47. Основні орієнтири для постановки штучних зубів при частковій та повній втраті зубів. Правила підбору штучних зубів.
48. Правила постановки штучних зубів (за Гізі, Васильєвим, Коником)
49. Особливості постановки штучних зубів по сферичній поверхні, по індивідуально сформованим оклюзійним кривим.
50. Функціональні відбитки, поняття, класифікація, методика отримання в залежності від умов протезного ложа.
51. Фіксація та стабілізація протезів. Класифікація методів фіксації за Баяновим. Фактори, які забезпечують фіксацію та стабілізацію часткових та повних знімних пластинкових протезів.
52. Перевірка конструкції часткових і повних знімних протезів, правильності визначення центральної оклюзії та постановки зубів.
53. Перевірка правильності визначення центральної оклюзії. Можливі помилки, способи усунення.
54. Перевірка правильності побудови протетичної площини та визначення меж протезу.
55. Корекція та накладання пластинкових протезів. Оцінка їх якості.
56. Механізм звикання до зубних протезів (В.Ю. Курляндський, І.С. Рубінов, Г.Б. Шилова). Безпосереднє протезування.
57. Основні матеріали для знімного протезування (пластмаси, керамічні маси), їх характеристика.
58. Порівняльна характеристика бюгельних та мостоподібних протезів.
59. Порівняльна характеристика бюгельних та часткових знімних пластинкових протезів.
60. Складові частини дугового протезу, їх призначення.
61. Особливості розташування елементів дугового протезу на верхній щелепі в залежності від клінічної картини.
62. Особливості розташування елементів дугового протезу на нижній щелепі в залежності від клінічної картини.
63. Показання до використання різних методів паралелометрії.
64. Значення паралелометрії при протезуванні бюгельними протезами.

65. Вибір методу фіксації дугового протезу в залежності від клінічної картини.
66. Вибір конструкції дугового протезу в залежності від дефекту зубного ряду нижньої щелепи.
67. Вибір конструкції дугового протезу в залежності від дефекту зубного ряду верхньої щелепи.
68. Принцип розподілу жувального навантаження дуговим протезом при використанні різних методів фіксації.
69. Атачмени. Показання до використання. Класифікація.
70. Клініко-лабораторні етапи виготовлення дугового протезу.
71. Можливі помилки при виготовленні бюгельного протезу. Методи їх усунення.
72. Класифікація груп дефектів зубних рядів для визначення центрального співвідношення щелеп за А.І.Бетельманом. Особливості визначення центрального співвідношення щелеп при I-III групах.
73. Порівняльна характеристика біомеханіки бюгельних та мостоподібних протезів.
74. Порівняльна характеристика біомеханіки бюгельних та часткових знімних пластинкових протезів.
75. Етапи перевірки каркасу дугового протезу, вимоги до нього.
76. Послідовність і особливості корекції дугового протезу. Накладання дугового протезу.
77. Способи компенсації усадки металу при відливанні металевого каркасу.
78. Сплави металів для виготовлення каркасу дугового протезу.
79. Допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні бюгельних протезів.
80. Відновлення жувальної ефективності за допомогою бюгельних протезів (за даними Шиловой Г.Б.).

Змістовий модуль 19. Ортопедичні методи лікування захворювань зубощелепної системи.

81. Види стабілізації рухів зубів. Класифікація шинуючих конструкцій.
82. Тимчасове шинування. Показання, терміни. Вимоги до тимчасових шин. Сучасні технології виготовлення.
83. Етапи виготовлення тимчасових шинуючих конструкцій.
84. Постійне незнімне шинування. Показання. Конструктивні особливості незнімних шин.
85. Поняття про функціональну патологію. Травматична оклюзія. Види.
86. Основні та допоміжні методи діагностики захворювань тканин пародонта. Функціональні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта.
87. Рефлекси жувальної системи. Жувальна ланка.
88. Поняття про атипове протезування. Механізми перебудови жувальних рефлексів. Види спеціальної підготовки ротової порожнини до ортопедичного лікування.
89. Етіологія, патогенез патологічного стирання твердих тканин зубів. Клініка.
90. Класифікація патологічного стирання твердих тканин зубів. Діагностика патологічного стирання твердих тканин зубів та його ускладнення.

91. Методи ортопедичного лікування патологічного стирання твердих тканин зубів при локалізованій формі.

92. Особливості ортопедичного лікування патологічного стирання твердих тканин зубів в залежності від клінічної форми та ускладнень.

93. Етіологія, класифікація, клічні прояви вторинних деформацій зубних рядів.

94. Методи лікування вторинних деформацій зубних рядів.

95. Етіологія та патогенез функціонального порушень скронево-нижнещелепного суглобу.

96. Методи обстеження пацієнтів із захворюванням скронево-нижнещелепного суглобу.

97. Ортопедичні методи лікування скронево-нижнещелепного суглобу.

Змістовий модуль 20. Щелепно-лицева ортопедія.

98. Щелепно лицева ортопедія. Поняття, мета та завдання.

99. Класифікації шин та апаратів при лікуванні переломів щелеп (Бетельман, Катц)

100. Поняття про переломи переломи щелеп. Класифікація переломів верхньої та нижньої щелеп.

101. Механізми зміщення відламків при переломах щелеп.

102. Контрактури. Етіологія, патогенез. Лікування, профілактика.

103. Дефекти твердого та м'якого піднебіння, етіологія, класифікація.

104. Алгоритм обстеження хворого з ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки.

105. Клініка ускладнених переломів нижньої щелепи.

106. Медичне та соціально-психологічне значення ектопротезів.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

Модуль 3: «Повне знімне протезування»

Змістовий модуль 10.

Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів

1. Отримайте повний анатомічний відбиток з беззубої верхньої щелепи гіпсом.
2. Отримайте повний анатомічний відбиток з беззубої нижньої щелепи гіпсом.
3. Припасуйте індивідуальну ложку на верхню беззубу щелепу.
4. Припасуйте індивідуальну ложку на нижню беззубу щелепу.
5. Отримайте функціональний відбиток з верхньої беззубої щелепи при піддатливості слизової оболонки I клас за Суплі.
6. Отримайте функціональний відбиток з верхньої беззубої щелепи при піддатливості слизової оболонки II клас за Суплі.
7. Отримайте функціональний відбиток з верхньої беззубої щелепи при піддатливості слизової оболонки III клас за Суплі.
8. Отримайте функціональний відбиток з верхньої беззубої щелепи при піддатливості слизової оболонки протезного ложа різного ступеню.
9. Отримайте функціональний відбиток з нижньої беззубої щелепи при піддатливості слизової оболонки I клас за Суплі.
10. Отримайте функціональний відбиток з нижньої беззубої щелепи при піддатливості слизової оболонки II клас за Суплі.

- 11.Отримайте функціональний відбиток з нижньої беззубої щелепи при піддатливості слизової оболонки III клас за Суплі.
- 12.Отримайте функціональний відбиток з нижньої беззубої щелепи при піддатливості слизової оболонки протезного ложа різного ступеню.
- 13.Визначте ступінь піддатливості слизової оболонки протезного ложа при повній відсутності зубів на верхній щелепі.
- 14.Визначте ступінь піддатливості слизової оболонки протезного ложа при повній відсутності зубів на нижній щелепі.
- 15.Накресліть межі повного знімного пластинкового протезу на верхню щелепу.
- 16.Накресліть межі повного знімного пластинкового протезу на нижню щелепу.
- 17.Визначте центральну оклюзію при повній відсутності зубів за ЦІТО.
- 18.Визначте центральну оклюзію при повній відсутності зубів за допомогою гіпсоблоків за методикою Г.І. Сидоренко.
- 19.Визначте ознаки передньої оклюзії при перевірці конструкції повних знімних протезів.
- 20.Визначте ознаки бічної оклюзії при перевірці конструкції повних знімних протезів.
- 21.Визначте ознаки підвищення висоти прикусу при перевірці конструкції повних знімних протезів.
- 22.Визначте ознаки зниження висоти прикусу при перевірці конструкції повних знімних протезів.
- 23.Побудуйте протетичну площину при повній відсутності зубів.
- 24.Проведіть креслення воскових шаблонів.
- 25.Зафіксуйте мезіо-дистальне положення нижньої щелепи.
- 26.Визначте висоту прикусу при повній відсутності зубів.
- 27.Проведіть корекцію базису повного знімного протезу по перехідній складці на верхній щелепі.
- 28.Проведіть корекцію базису повного знімного протезу по перехідній складці на нижній щелепі.
- 29.Проведіть корекцію оклюзійних поверхонь повних знімних протезів.
- 30.Відлийте робочу модель верхньої щелепи за повним анатомічним альгінатним відбитком .
- 31.Відлийте робочу модель верхньої щелепи за повним анатомічним гіпсовим відбитком .
- 32.Відлийте робочу модель верхньої щелепи за повним анатомічним силіконовим відбитком.
- 33.Виготовте восковий шаблон на верхню щелепу при повній втраті зубів.
- 34.Виготовте восковий шаблон на нижню щелепу при повній втраті зубів.
- 35.Виготовити індивідуальну ложку позалабораторним способом на верхню щелепу.
- 36.Виготовити індивідуальну ложку позалабораторним способом на нижню щелепу.

Змістовий модуль 11. Суцільнолітє бюгельне часткове знімне протезування

1. Отримайте повний анатомічний відбиток з верхньої щелепи з зубами альгінатною масою.
2. Отримайте повний анатомічний відбиток з верхньої щелепи з зубами силіконовою масою.
3. Отримайте двохкомпонентний повний анатомічний відбиток з верхньої щелепи з зубами .
4. Отримайте повний анатомічний відбиток з нижньої щелепи з зубами альгінатною масою.
5. Отримайте повний анатомічний відбиток з нижньої щелепи з зубами силіконовою масою.
6. Отримайте двохкомпонентний повний анатомічний відбиток з нижньої щелепи з зубами.
7. Визначте ступінь піддатливості слизової оболонки протезного ложа при частковій відсутності зубів на верхній щелепі.
8. Визначте ступінь піддатливості слизової оболонки протезного ложа при частковій відсутності зубів на нижній щелепі.
9. Накресліть конструкцію бюгельного протезу на верхню щелепу при 1 класі дефектів зубних рядів за Кенеді.
10. Накресліть конструкцію бюгельного протезу на верхню щелепу при II класі дефектів зубних рядів за Кенеді.
11. Накресліть конструкцію бюгельного протезу на верхню щелепу при III класі дефектів зубних рядів за Кенеді.
12. Накресліть конструкцію бюгельного протезу на верхню щелепу при IV класі дефектів зубних рядів за Кенеді.
13. Накресліть конструкцію бюгельного протезу на нижню щелепу при 1 класі дефектів зубних рядів за Кенеді.
14. Накресліть конструкцію бюгельного протезу на нижню щелепу при II класі дефектів зубних рядів за Кенеді.
15. Накресліть конструкцію бюгельного протезу на нижню щелепу при III класі дефектів зубних рядів за Кенеді
16. Накресліть конструкцію бюгельного протезу на нижню щелепу при IV класі дефектів зубних рядів за Кенеді
17. Визначте центральну оклюзію при 1 групі дефектів зубних рядів за А.І.Бетельманом.
18. Визначте центральну оклюзію при II групі дефектів зубних рядів за А.І.Бетельманом.
19. Визначте центральну оклюзію при III групі дефектів зубних рядів за А.І.Бетельманом.
20. Перевірте каркас бюгельного протезу на верхню щелепу.
21. Перевірте каркас бюгельного протезу на нижню щелепу.
22. Провести вивчення моделі в параллелометрі за довільним методом.
23. Провести вивчення моделі в параллелометрі за методом вибору середньої вісі.

24. Провести вивчення моделі в параллелометрі за методом вибору.
25. Визначити конструкцію кламеру в залежності від типу межової лінії.

Змістовий модуль 12. Щелепно-лицева травматологія

1. Надати першу лікарську допомогу при преломах нижньої щелепи. Види транспортних шин.
2. Способи позалабораторної іммобілізації відламків нижньої щелепи. Лігатурне зв'язування зубів за Айві, Вільга, Гейкінім.
3. Виготовити шини С.С.Тігерштедта (гладку шину-скобу, з зачепними гачками, з нахилою площиною, з розпоркою).
4. Виготовити шину Ентеліса.
5. Виготовити шину М.Р.Марея (розробка кафедри).
6. Виготовити восову конструкцію назубної шини А.Е. Рофе (розробка кафедри).
7. Виготовити восову конструкцію знімної шини типа Weber.
8. Виготовити восову конструкцію знімної шини М.М.Ванкевич.
9. Виготовити восову конструкцію знімної шини А.А.Лімберга та його модифікація Шеремета.

Змістовий модуль 13 Щелепно-лицеве протезування.

1. Підготувати пацієнта для одержання відбитка обличчя.
2. Отримати відбиток обличчя.
3. Відлити маску обличчя.
4. Виготовити восову конструкцію безпосереднього резекційного протезу за І.М.Оксманом при резекції половини щелепи.
5. Перевід безпосереднього протеза у постійний.

Модуль 5 «Ортопедичні методи лікування захворювань зубощелепного апарату»

Змістовий модуль 14. Атипове протезування.

1. Отримати повний анатомічний відбиток з верхньої щелепи з зубами альгінатною масою для виготовлення діагностичної моделі.
2. Отримати повний анатомічний відбиток з нижньої щелепи з зубами альгінатною масою для виготовлення діагностичної моделі.
3. Відлити діагностичну модель
4. Вивчити діагностичні моделі в артикуляторі.
5. Вивчити діагностичні моделі, поставити діагноз.
6. Вивчити діагностичні моделі, поставити діагноз та скласти план лікування.
7. Вивчити діагностичні моделі в параллелометрі.
8. Визначте ознаки прикусу, що знижується.
9. Отримати оклюзограму.
10. Провести аналіз оклюзограми.
11. Провести вибіркове пришліфування зубів.
12. Визначити центральне співвідношення щелеп з відновленням висоти прикусу при патологічному стиранні твердих тканин зубів.
13. Провести аналіз рентгенограми СНЩС.

Змістовий модуль 15. Ортопедичні методи лікування захворювань тканин пародонту.

14. Визначити ступінь рухомості фронтальних зубів нижньої щелепи.
15. Визначити ступінь рухомості бокових зубів верхньої щелепи.
16. Визначити ступінь рухомості бокових зубів нижньої щелепи.
17. Підготувати фронтальні зуби нижньої щелепи до виготовлення тимчасової шини при локалізованій формі пародонтиту.
18. Підготувати бічні зуби нижньої щелепи до виготовлення тимчасової шини при локалізованій формі пародонтиту.
19. Підготувати фронтальні зуби нижньої щелепи до виготовлення тимчасової шини за Хоцяновським при локалізованій формі пародонтиту.
20. Провести вивчення моделі в паралелометрі при виготовленні знімної суцільнолитої шини.

Модуль 6. Субодинатура.

1. Отримати частковий анатомічний відбиток різними відбитковими матеріалами.
2. Отримати повний анатомічний відбиток з верхньої щелепи з зубами різними відбитковими матеріалами.
3. Отримати повний анатомічний відбиток з нижньої щелепи з зубами різними відбитковими матеріалами.
4. Отримати оклюзійний відбиток з бічної ділянки зубних рядів силіконовим матеріалом.
5. Отримати повний анатомічний відбиток з коронками.
6. Отримати повний анатомічний відбиток з беззубої верхньої щелепи.
7. Отримати повний анатомічний відбиток з беззубої нижньої щелепи.
8. Припасувати індивідуальну ложку на верхню беззубу щелепу.
9. Припасувати індивідуальну ложку на нижню беззубу щелепу.
10. Отримати функціональний відбиток з верхньої беззубої щелепи, враховуючи піддатливість слизової оболонки протезного ложа.
11. Отримати функціональний відбиток з нижньої беззубої щелепи, враховуючи піддатливість слизової оболонки протезного ложа.
12. Визначити ступінь піддатливості слизової оболонки протезного ложа при повній відсутності зубів на верхній та нижній щелепі.
13. Відпрепарувати зуб під штучну (штамповану, пластмасову, комбіновану, суцільнолиту, металокерамічну) коронку.
14. Відпрепарувати зуби під суцільнолитий мостоподібний протез.
15. Перевірити відповідність вимогам штучної (штампованої, пластмасової, комбінованої, суцільнолитої, металокерамічної) коронки.
16. Перевірити відповідність вимогам мостоподібного протезу.
17. Накреслити межі часткового знімного пластинкового протезу на верхню щелепу при різних класах дефектів зубних рядів за Кенеді.
18. Накреслити межі часткового знімного пластинкового протезу на нижню щелепу при різних класах дефектів зубних рядів за Кенеді.
19. Накреслити конструкцію бюгельного протезу на верхню щелепу при різних класах дефектів зубних рядів за Кенеді.

20. Накреслити конструкцію бюгельного протезу на нижню щелепу різних класів дефектів зубних рядів за Кенеді.
21. Визначити центральне співвідношення щелеп при повній відсутності зубів за ЦІТО.
22. Визначити центральне співвідношення щелеп при повній відсутності зубів за допомогою гіпсоблоків за методикою Г.І. Сидоренко.
23. Перевірити конструкцію часткового знімного протезу.
24. Перевірити конструкцію повного знімного протезу.
25. Визначити можливі помилки при перевірці конструкції повних знімних протезів.
26. Побудувати протетичну площину при повній відсутності зубів.
27. Провести креслення воскових шаблонів.
28. Зафіксувати нейтральне положення нижньої щелепи.
29. Визначити висоту прикусу при повній відсутності зубів.
30. Визначити центральне співвідношення щелеп при I-III групах дефектів зубних рядів за А.І.Бетельманом.
31. Перевірити каркас бюгельного протезу на верхню щелепу.
32. Перевірити каркас бюгельного протезу на нижню щелепу.
33. Провести корекцію часткового знімного протезу в ділянці природних зубів.
34. Провести корекцію часткового знімного протезу в області меж протезу.
35. Провести корекцію часткового знімного протезу в області штучних зубів.
36. Провести корекцію часткового знімного протезу в ділянці підвищеного тиску.
37. Провести корекцію базису повного знімного протезу.
38. Провести корекцію оклюзійних поверхонь повних знімних протезів.
39. Провести вибіркове пришліфування при порушенні оклюзійних взаємовідношень.
40. Отримати оклюзограму.
41. Визначити ступінь рухомості зубів.
42. Зняти штучну коронку, що не відповідає вимогам.
43. Зняти мостоподібний протез, що не відповідає вимогам.
44. Провести фіксацію штучної коронки.
45. Провести фіксацію мостоподібного протезу.
46. Відлити робочу модель за частковим відбитком .
47. Відлити робочу модель за повним анатомічним відбитком.
48. Відлити розбірну робочу модель за повним анатомічним силіконовим відбитком.
49. Виготовити восковий шаблон при частковій втраті зубів.
50. Виготовити восковий шаблон при повній втраті зубів.
51. Виготовити індивідуальну ложку позалабораторним способом.
52. Підготувати фронтальні зуби нижньої щелепи до виготовлення тимчасової шини при локалізованій формі пародонтиту.
53. Підготувати бічні зуби нижньої щелепи до виготовлення тимчасової шини при локалізованій формі пародонтиту.
54. Підготувати фронтальні зуби нижньої щелепи до виготовлення тимчасової шини за Хоцяновським при локалізованій формі пародонтиту.

55. Провести вивчення моделі в параллелометрі за довільним методом.
56. Провести вивчення моделі в параллелометрі за методом вибору середньої вісі.
57. Провести вивчення моделі в параллелометрі за методом вибору.

Методи навчання

- **вербальні** (лекції, пояснення, розповіді, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження та клінічні розбори, демонстрація виконання окремих маніпуляцій на ортопедичному прийомі та в зуботехнічній лабораторії);
- **практичні** (прийом пацієнтів, заповнення медичної документації, виготовлення різних видів ортопедичних конструкцій в зуботехнічній лабораторії);
- **дослідницький** - організація викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань;
- **методи застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (практичні заняття, контрольні індивідуальні завдання, робота в клініці, проведення виробничої практики);
- **тематичні дискусії;**
- **аналіз конкретних ситуацій** (кейс-метод);
- **імітаційні завдання.**

Форми та методи оцінювання – це способи діагностичної діяльності, які забезпечують зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність освітнього процесу. Форми оцінювання навчальної діяльності здобувачів зазначаються відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «ортопедична стоматологія».

- усний контроль,
- письмовий контроль,
- тестовий контроль,
- графічний контроль,
- практична перевірка,
- методи самоконтролю і самооцінки.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – семестрова підсумкова атестація (СПА)

Система поточного та підсумкового контролю

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання поточної навчальної діяльності здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності здобувачів вищої освіти використовують стандартизовані методи контролю: тестування, структуровані письмові роботи, усні відповіді та структуроване за алгоритмом відпрацювання практичних навичок.

При засвоєнні кожної теми модулів за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за чотирьохбальною традиційною шкалою.

Підсумкове оцінювання результатів навчання в УМСА здійснюється за єдиною 200-бальною шкалою. Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню

встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках). При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1).

Таблиця 1.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в УМСА

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
--	---	---

Підсумковий модульний контроль з **Модулів 3, 5, 6** з навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія», проводиться на останньому практичному занятті VII, IX, X семестрів за умови повного відвідування здобувачем вищої освіти курсу лекцій та практичних занять. До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних занять, засвоїли теми, винесені для самостійної роботи в межах модуля, та виконали всі вимоги з навчальної дисципліни, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни (захист історії хвороби, позитивні оцінки зі змістовних модулів, отримали допуск до складання ПМК при проведенні тестового контролю та ін.) при вивченні Модулів 3, 5, 6.

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність). За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання ПМК, здобувачу освіти за відповідь виставляється оцінка «незадовільно».

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці 2, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» (та індивідуальний навчальний план студента).

Таблиця 2

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (A)	Бали за поточну успішність з модуля (A * 24)	Бали за ПМК з модуля (A*16)	Бали за модуль та/або екзамен (A*24 + A*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		

2,25	54	36	90				
2,3	55	37	92				
2,35	56	38	94				
2,4	58	38	96				
2,45	59	39	98				
2,5	60	40	100				
2,55	61	41	102				
2,6	62	42	104				
2,65	64	42	106				
2,7	65	43	108				
2,75	66	44	110				
2,8	67	45	112				
2,85	68	46	114				
2,9	70	46	116				
2,95	71	47	118				
3	72	50	122			Е	3 задовільно
3,05	73	50	123				
3,1	74	50	124				
3,15	76	50	126				
3,2	77	51	128				
3,25	78	52	130	D			
3,3	79	53	132				
3,35	80	54	134				
3,4	82	54	136				
3,45	83	55	138				
3,5	84	56	140	C	4 добре		
3,55	85	57	142				
3,6	86	58	144				
3,65	88	58	146				
3,7	89	59	148				
3,75	90	60	150				
3,8	91	61	152				
3,85	92	62	154				
3,9	94	62	156				
3,95	95	63	158				
4	96	64	160	B			
4,05	97	65	162				
4,1	98	66	164				
4,15	100	66	166				
4,2	101	67	168				
4,25	102	68	170				
4,3	103	69	172				
4,35	104	70	174				
4,4	106	70	176				
4,45	107	71	178				
4,5	108	72	180		A		5 відмінно
4,55	109	73	182				
4,6	110	74	184				
4,65	112	74	186				

4,7	113	75	188
4,75	114	76	190
4,8	115	77	192
4,85	116	78	194
4,9	118	78	196
4,95	119	79	198
5	120	80	200

Підсумковий модульний контроль складається з двох частин: теоретичної та практичної.

Теоретична частина ПМК приймається у вигляді:

- усної відповіді на 2 питання з «Переліку питань» до ПМК Модулів 3, 5, 6 з дисципліни «Ортопедична стоматологія». Термін підготовки до відповіді – 15 хвилин. Кожне питання оцінюється в 30 балів.

2. Практична частина ПМК полягає у демонстрації здобувачем вищої освіти вміння проводити комплексну оцінку стоматологічного статусу пацієнта з різними патологічними станами на нижній та верхній щелепі на діагностичних моделях, виконання певних стоматологічних маніпуляцій, які зазначені у «Переліку практичних питань» для ПМК Модулів 3, 5, 6 з дисципліни «Ортопедична стоматологія». Термін проведення практичної частини 15 хвилин. Правильна відповідь оцінюється у 20 балів. Загальна кількість балів за ПМК складає 80 балів.

3. Підведення підсумків та оголошення результатів – 5 хвилин.

4. Оформлення документації – 5 хвилин.

Модуль 4. Суцільнолите знімне протезування. Щелепно-лицева ортопедія – семестрова підсумкова атестація (СПА).

Модуль 4 навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія» завершується семестровою підсумковою атестацією (СПА), яка проводиться у формі іспиту.

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія» проводиться виключно у період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом згідно з графіком, що розробляється та доводиться до відома кафедр та здобувачів вищої освіти, не пізніше, ніж за місяць до початку сесії.

До складання семестрової підсумкової атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги навчального плану, і в індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) наявна відмітка про допуск до складання СПА.

Здобувачі вищої освіти, які під час вивчення навчальної дисципліни, з якої проводиться екзамен, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання СПА і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до *таблиці 2*, при цьому присутність здобувача освіти на екзамені є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає СПА за загальними правилами.

На кафедрі до семестрової підсумкової атестації розроблено 50 білетів. Кожний білет містить 3 питання. Також при підрахуванні середньої оцінки за СПА враховується оцінка за складання практичних навичок. Критерії оцінювання

відповідей на запитання у білеті аналогічні оцінюванню поточної навчальної діяльності.

Іспит приймає комісія, яка затверджується наказом ректора, у складі: екзаменатор, члени комісії – представники деканату та профільних кафедр, у присутності викладача, який останнім викладав у даній студентській групі.

Оцінка за іспит виставляється відповідно до уніфікованої таблиці 2 відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Результати складання здобувачем вищої освіти СПА (іспиту) фіксується у «Відомості успішності студентів з дисципліни» та скріплюється підписами екзаменатора та членів комісії, після чого результати складання СПА оголошуються студентам.

Оцінка за модуль визначається як сума балів поточної навчальної діяльності та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) у балах ECTS, які виставляються при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно вимогам, визначеним програмою дисципліни

Максимальна кількість балів ECTS, що присвоюється здобувачу вищої освіти при засвоєнні кожного модуля (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів усіх дисциплін усіх кафедр є єдиною і **складає 72 бала**.

Методичне забезпечення

На кафедрі розроблено, розглянуто та затверджено на кафедральному засіданні:

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Ортопедична стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти.
2. Тематичні плани лекцій та практичних занять.
3. Методичні рекомендації для викладачів, методичні вказівки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття та на занятті, методичні розробки лекцій українською та англійською мовами.
4. Мультимедійні презентації лекцій.
5. Комплекси тестових завдань для практичних занять
6. Для опрацювання практичних навичок на кафедрі здійснюється виготовлення тимчасових шин для лікування пародонтиту на діагностичних моделях, моделювання шини Вебера (ортопедичне лікування переломів щелеп).
7. Білети для проведення теоретичної частини СПА з дисципліни «Ортопедична стоматологія» (кожен містить по 3 запитання з Модуля 3 и Модуля 4).

Рекомендована література

Базова

1. Ортопедична стоматологія : національний підручник [для студентів, лікарів-інтернів, магістрів, резидентів стомат. фак-тів мед. закладів вищої освіти та практ. лікарів-стоматологів, наук. співробітників, які працюють у галузі стоматології] / за ред. М. М. Рожка, В. П. Неспрядька ; М. М. Рожко, В. П. Неспрядько, І. В. Палійчук [та ін.]. – Київ : Медицина, 2020. – 719 с.

2. Стоматологія. Підручник. У 2 кн. – Кн. 1 /М.М.Рожко, З.Б.Попович, В.Д.Куроедова та ін.; за ред. Проф. М.М.Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», 2013.
– 872 с.
3. Гасюк П. А. Альманах з ортопедичної стоматології // П. А. Гасюк, Є. Я. Костенко, В. Р. Мачоган, С. О. Росоловська, А. Б. Воробець // Тернопіль: Богдан – 2015. – 352с.
4. Гасюк П. А. Технологічні аспекти виготовлення ортопедичних конструкцій // П. А. Гасюк, Д. М. Король, С. О. Росоловська, Л. С. Коробейников, В. Б. Радчук, Р. В. Козак // Тернопіль: ФОП Пархін Р. А. – 2016. – 140с.
5. Дентальна імплантологія: хірургічні й ортопедичні аспекти : навч. посіб. [для студентів закладів вищої мед. освіти IV рівня акредитації, лікарів-стоматологів ортопедів і хірургів] / О. В. Добровольська, О. В. Добровольський, В. М. Дворник [та ін.] ; МОЗ України, ПДМУ. – Львів : Магнолія 2006, 2021. – 258 с.
6. Неспрядько В.П., Куц П.В. Дентальна імплантологія. Основи теорії та практики. – Харків: ВПП «Контракт», 2009. – 292.

Допоміжна

1. Атлас анатомії з біомеханікою жувального апарату: навч. пос. для студ. Вищих мед. закладів освіти I-II рівня акредитації [М.Д. Король, Л.С. Коробейников, Д.Д.Кіндій, В.В. Ярковий, П.М. Скрипніков]; под ред. М.Д. Короля. – Полтава, 2002. – 223 с.
2. Алгоритми написання академічної історії хвороби в клініці ортопедичної стоматології (для студентів стоматологічного факультету) : навч. посіб. / УМСА, Кафедра ортопедичної стоматології з імплантологією ; скл. : В. М. Дворник, Г. М. Кузь, О. І. Тесленко [та ін.]. – Полтава : РВВ УМСА, 2020. – 66 с
3. Беліков О.Б. Щелепно-лицева ортопедія / О.Б.Беліков. – Полтава, 2002. – 207с.
4. Бюгельне протезування : [навч. посіб. для лікарів-інтернів із фаху "Стоматологія", викладачів профільних кафедр та слухачів фак-тів післядиплом. закладів вищої мед. освіти та закладів післядиплом. освіти III-IV рівнів акредитації] / В. Ю. Давиденко, М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко [та ін.] ; МОЗ України, УМСА, Каф. післядиплом. освіти лікарів стоматологів-ортопедів. – Полтава : Астроя, 2018. – 145 с
5. Варава Г.М. Техніка виготовлення щелепно-лицевих протезів / Г.М. Варава, К.М. Стрелковський. – К., 1992.
6. Гітлан Є.М. Посібник з бюгельного протезування / Є.М. Гітлан, М.К. Кроть. – К.: Здоров'я, 2001. – 140 с.
7. Дворник В.М. Ортопедична реабілітація хворих на патологічне стирання зубів / В.М. Дворник, В.В. Рубаненко. – Полтава, 2007. – 91с.
8. Дворник В.М. Патент на корисну модель – Пат. 143046 МПК (2020.01) А61К 6/00 А61С 17/00. Спосіб усунення гіперестезії на етапах препарування вітальних зубів / В.М. Дворник, Н.М. Іленко, Н.О. Рябушко, І.Ю. Попович, І.Ю. Литовченко, І.А. Николишин, А.В. Лемешко; заявник

- та патентовласник Українська медична стоматологічна академія. – у 2020 00025, заявл. 02.01.2020; опубл. 10.07.2020, Бюл. 13.
9. Дворник В.М. Патент на корисну модель – Метод застосування пелюїдотерапії при лікуванні захворювань слизової оболонки ротової порожнини : реєстр № 141/10/24 / В. М. Дворник, І. Ю. Попович, О. І. Тесленко, Г. М. Кузь, І. Ю. Литовченко, С. Ю. Чечотіна // Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я. – 2024. – Вип. 10. – С. 196–197.
 10. Довідник з ортопедичної стоматології : навч. посіб. для підготовки до тестового іспиту / В. Г. Шутурмінський, І. А. Серединко ; МОН України, Міжнарод. гуманітар. ун-т. – Одеса : Олді-плюс, 2021. – 115 с.
 11. Дякі аспекти клінічних і лабораторних етапів виготовлення повних знімних протезів при несприятливих умовах до протезування / [В.В. Рубаненко, В.М. Дворник, О.Б. Беліков та ін.]. – Чернівці – Полтава – Івано-Франківськ, 2012. – 240 с.
 12. Єрис Л.Б., Дворник В.М. Сучасні технології виготовлення щелепно-лицевих протезів / Л.Б. Єрис Л.Б., В.М. Дворник. – Полтава 2016. – 123 с.
 13. Король Д.М. Основи бюгельного протезування / Д.М. Король, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейников, О.Д. Оджубейська, Р.В. Козак, Т.П. Малюченко // Полтава. – 2016 – 139с.
 14. Король М.Д., Рамусь М.О. «Клінічні та лабораторні особливості виготовлення металокерамічних зубних протезів». - Вінниця: Нова книга, 2006. - 160 с.
 15. Король М.Д. Стоматологічне матеріалознавство / М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, Д.М. Король, І.М. Ткаченко, В.М. Петрушанко, М.О. Рамусь, А.Д. Дорубець, Д.Д. Кіндій, Л.С. Коробейников // Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
 16. Макєєв В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). – Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.
 17. Навчальний посібник «Оптимізація клінічних і лабораторних етапів виготовлення повних знімних протезів в залежності від стану тканин протезного ложа» / [В.В. Рубаненко, О.Б. Беліков, Л.Б. Єрис та ін.] – Полтава. – 2010. – 161с.
 18. Навчальний посібник «Ортопедична реабілітація пацієнтів з повною відсутністю зубів за допомогою дентальної імплантації» / [В.М. Дворник, О.В. Добровольський, О.В. Добровольська]. – Полтава. – 2013.-103.
 19. Навчальний посібник «Основні технології виготовлення зубних протезів» / [Е.В. Беляєв, Д.М. Король, П.А. Гасюк, Л.С. Коробейников, Ю.Л. коробейникові, А.Б. Воробець, В.О. Орловський]. –Вінниця. – 2019.-103.
 20. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.: Книга-плюс, 2016. – 604 с.
 21. Фастовець О.О. Незнімне зубне протезування: навчально-методичний посібник /О.О. Фастовець, Р.А. Котелевський, С.С. Кобиляк // Дніпро:

- ДМА. – 2013. – 212с.
22. Чулак Л.Д., Шутурмінський В.Г. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення зубних протезів. Одеса. Одеський мед. університет, 2009р., 318с.
23. Carr Alan B. McCracken's Removable Partial Prosthodontics / A. B. Carr. – 13th ed. – St. Louis, Missouri : Elsevier, 2016 (Canada). – XII, 375 p.
24. Darvell, B. W. Materials Science for Dentistry / B. W. Darvell. – 10th ed. – Cambridge, UK ; Cambridge, USA ; Oxford, UK : WP Woodhead Publishing, Elsevier, 2018 (India). – XXVIII, 813 p.
25. Ritter A. V. Sturdevant's Art and Science of Operative Dentistry / A. V. Ritter, L. W. Boushell, R. Walter. – 7th ed. – St. Louis, Missouri : Elsevier, 2019 (China). – XII, 530 p.

Інформаційні ресурси

Сайт ПДМУ (кафедра ортопедичної стоматології з імплантологією)

<https://vivalearning.com/>

<https://www.youtube.com/c/StevensonDentalSolutions>

<https://www.youtube.com/user/amwind01>

<https://www.youtube.com/c/BlueSkyBioVideos>

<https://www.youtube.com/c/Lsk121>

<https://www.youtube.com/c/AllThingsDentistry>

<https://www.zerodonto.com/en/>

Розробники: завідувач кафедри ортопедичної стоматології з імплантологією, к.мед.н., доцент Г.М. Кузь; д.мед.н., професор Дворник В.М.; к.мед.н., доцент Добровольська О.В.